

Motion till riksdagen 2005/06:Fi243

av Maud Olofsson m.fl. (c)

Ekonomisk politik för ett företagsammare, grönare och öppnare Sverige

1 Sammanfattning

Centerpartiet vill *bryta människors känsla av uppgivenhet*. Vi har ringat in fyra stora och viktiga utmaningar. Inom dessa områden presenterar vi konkreta åtgärder för öppnare, grönare och mer konkurrenskraftigt Sverige

Vi vill göra Sverige företagsammare

Globaliseringen och internationaliseringen går allt snabbare. Konkurrensen för svenska företag ökar. Jobben försvinner till något annat land. Vi kan till mycket liten del påverka förhållandena där våra varor är tillverkade. I debatten beskrivs alla som vinnare utom Sveriges invånare.

Centerpartiet vill göra Sverige företagsammare. Sverige måste hinna ikapp globaliseringen som sker. Detta är möjligt för en *företagsam* och *välutbildad* nation. Sveriges medlemskap i EU ger en stor inre marknad att sälja våra produkter på, vilket är nödvändigt om vi ska kunna bli starka och nå marknader även utanför EU. Globaliseringen kan öka vår möjlighet till handelsutbyte och tillväxt. Om Sverige ska kunna dra nytta av globaliseringens alla fördelar och blir mer konkurrenskraftigt krävs ett flexibelt samhälle som förändras i samma takt som omvärlden. Det kräver stora förändringar i utbildnings- och forskningssystem, skattesystem, näringspolitik, offentlig sektor och arbetsmarknad. Det förutsätter också att kvinnor ges samma förutsättningar som män; med lika löner, sänkt skatt på hushållstjänster, förbättrade möjligheter att starta företag samt stimulans av tjänstesektorn.

Vi sätter människan före systemen

I dag upplever många personlig uppgivenhet. Människor stänger pannan blodig för att få den omsorg man vill till sina barn, påverka var den sjuke släktingen vårdas eller få ett svar från den läkare som man försöker nå. Mer än en femtedel av den arbetsföra befolkningen hålls utanför samhällslivet och ges inte möjligheten att gå till jobbet en vanlig dag. Människor upplever att de får

Fel! Okänt namn på

allt mindre möjlighet att påverka de beslut som fattas på såväl lokal som nationell nivå.

Centerpartiet sätter människan före systemen. Detta är möjligt genom både *delaktighet* och *valfrihet*. Enbart valfrihet hjälper inte den som känner sig maktlös inför byråkratins irrgångar. Vi tror att människor både vill, kan och vågar om staten ägnar sig åt det som den ska ägna sig åt. Vi vill forma ett nytt samhälle där individen, oavsett etnicitet eller kön, ges självkänsla och självbestämmande. Vi vill att politiken ska formars runt köksborden, i arbetsplatsernas fikarum och på alla de platser där människor samlas och för samtal. I ett samhälle som bygger på federalismens principer är individen och det lokala samhället grunden. Vi vill öka människors valfrihet och delaktighet i valet av såväl vård, skola som barnomsorg. Med vår inkomstskattereform ökar vi människors möjlighet att ta makten över sina egna liv. Vi sänker skatten för låg- och medelinkomsttagare, vilket i synnerhet gynnar kvinnor i låglönearbeten. Med våra förslag lönar det sig att gå från bidrag till arbete och att gå från deltids- till heltidsarbetet.

Vi sätter vår tilltro till teknikskiftet

De globala miljöhoten växer. Naturkatastroferna avlöser varandra: Gudrun, Katrina och Rita. Miljöer förstörs på några timmar och världen kan bara stå bredvid och titta på. Den globala tillväxten och det stora oljeberoendet har gjort klimatfrågan och växthuseffekten till en av vår tids allra viktigaste frågor, och behovet av miljövänliga fordonsbränslen är akut.

Centerpartiet sätter sin tilltro till teknikskiftet. Miljöproblemen kommer att bli allt större om världen inte på allvar börjar använda ny teknik för att lösa dem. Tiden fram till dess att oljan måste fasa ut blir allt kortare. Ett teknikskifte främjar dessutom framväxten av nya tillväxt- och jobbskapande företag inom miljö- och energiteknik. Detta är endast möjligt om Sverige satsar på *FoU* och *konsumentvänliga lösningar*, som bygger på att teknik görs tillgänglig och attraktiv, snarare än på fler skatter, lagar och regler. För att skynda på omställningen till ett grönare Sverige måste det bli mer ekonomiskt gynnsamt att ställa om till miljövänlig uppvärmning av bostäder och köpa miljöfordon. Forskningen om alternativa bränslen måste ges ökade resurser.

Vi vill skapa större öppenhet

Många upplever att staten har kontroll på allt som medborgarna gör. Internettrafik och telefonsamtal registreras. Allt fler register byggs upp där våra personuppgifter lagras. Samtidigt lever stora grupper i otrygghet och ovisshet. Avvisade flyktingfamiljer tvingas levda gömda i årtal. Rädsla för det okända skapar ett inskränkt samhälle med otrygga människor och ökad segregering. Brottsligheten ökar, i synnerhet i de bostadsområden där integrationen misslyckats.

Centerpartiet vill skapa större öppenhet. Öppenhet är nödvändigt för att vi inte ska få ett slutet samhälle där människor är rädda. Öppenhet kan bara byggas genom *tolerans* och *integritet*. Centerpartiet tror på ett samhälle där människor kan känna sig trygga. Rätten till personlig integritet, vars och ens

Fel! Okänt namn på

möjlighet att styra över sina egna tankar, sin egen kropp och uppgifterna kring sin person är ett grundläggande fundament i det öppna och demokratiska samhälle Centerpartiet jobbar för. Öppenhet kräver trygghet med oss själva och andra. En politik för öppenhet ska verka för att alla de människor som har flyttat eller kommer att flytta till vårt land får komma till sin rätt och fullt ut bidra till ett bättre samhälle.

Fel! Okänt namn på

2 Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	1
2	Innehållsförteckning	4
2.1	Tabellförteckning.....	6
2.2	Allians för Sverige – förslagsrutor.....	6
3	Förslag till riksdagsbeslut.....	7
4	Allians för Sverige – En budget för fler i arbete.....	8
5	Den ekonomiska politikens inriktning	9
5.1	Öppenhet och utbyte mot omvärlden – den stora möjligheten.....	9
5.2	Det ekonomiska läget	10
5.2.1	Det ekonomiska läget i omvärlden	10
5.2.2	Svenska tillväxtmöjligheter	11
5.2.3	Svenska tillväxthinder	11
5.3	En långsiktig ekonomisk politik för minskad konjunktürkänslighet	12
5.3.1	Regeringen lånar till välfärden	13
6	Ekonomisk politik för ett företagsammare, grönnare och öppnare Sverige	14
6.1	Politik för ett företagsammare Sverige	14
6.1.1	Företagen är grunden för tillväxt	14
6.1.2	Regelförenkling	15
6.1.3	Kvinnors företagande.....	15
6.1.4	Mångfald i offentlig sektor kan leda till exportsuccé.....	16
6.1.5	Nystartsjobb.....	17
6.1.6	Sänkta arbetsgivaravgifter	18
6.1.7	Arbetsmarknadspolitik.....	19
6.1.8	Goda kommunikationer – en förutsättning för god tillväxt....	21
6.1.9	En skola för livslångt lärande	22
6.1.10	Högre utbildning och forskning.....	22
6.1.11	Regional tillväxt	23
6.1.12	De gröna näringarna	24
6.1.13	Effektivare myndigheter	25
6.2	Politik för delaktighet och valfrihet	26
6.2.1	Låt politiken formas runt köksborden!	26
6.2.2	Lyft fram demokratifrågorna i ett demokratikonvent	27
6.2.3	Kommunal ekonomi	27
6.2.4	Sverige framställs ofta som ett jämställt land	27
6.2.5	Barnfamiljernas ekonomi.....	28
6.2.6	Sjukskrivningar och förtidspensioner	29
6.2.7	Trafikförsäkringen	31
6.2.8	Ökad tillgänglighet i vården	31
6.2.9	Avgifter vid receptutlämning.....	32
6.2.10	Investera i hälsa	32
6.2.11	Äldre	33
6.2.12	Volontärsarbete och det civila samhället	34
6.2.13	Alla ska kunna påverka sitt boende	34

Fel! Okänt namn på

6.3	Politik för ett grönare Sverige	36
6.3.1	Teknikskiftet.....	36
6.3.2	Reformerade miljömål.....	36
6.3.3	Alternativa bränslen	37
6.3.4	Östersjön	37
6.3.5	Miljöbistånd	38
6.3.6	Stormpaket	38
6.4	Politik för ett öppnare Sverige.....	38
6.4.1	Integritet.....	38
6.4.2	Framtidens polis	40
6.4.3	Ökad öppenhet över landgränser	40
6.4.4	Integration	41
7	Utgiftsområden 2006–2008.....	42
7.1	Kommentarer till utgiftsområden	43
8	Balanskrav och minskad statsskuld	46
8.1	Balanskrav för staten.....	46
9	Skatter och statens inkomster	47
9.1	Försäljning av statliga bolag.....	47
9.2	Det kommunala utjämningsystemet.....	48
9.3	Skattepolitik för ett företagsammare Sverige	48
9.3.1	Förmögenhetsskatt	48
9.3.2	Uppskjuten reavinstbeskattning.....	49
9.3.3	Risikapitalavdrag.....	49
9.3.4	Förmånsrätt	49
9.3.5	Sjuklön	50
9.3.6	Obeskattade reserver	51
9.3.7	Rättvis beskattning av fåmansbolagen	51
9.3.8	Uppskjuten momsinsbetalning.....	52
9.3.9	Starta eget sparande.....	52
9.3.10	Fastighetsskatten	52
9.4	Skattepolitik för delaktighet och valfrihet	53
9.4.1	Inkomstskattereformen	53
9.4.2	Jobbavdrag för näringsinkomster	54
9.4.3	Skattereduktion för hushållstjänster	54
9.4.4	Höjt reseavdrag	55
9.5	Skattepolitik för ett grönare Sverige.....	56
9.5.1	Miljöskatter	56
9.5.2	Skattebefrielse för alternativa bränslen	56
9.5.3	Förmånsvärdet.....	56
9.5.4	Skatterabatt för privatpersoner som köper miljöbil	57
9.5.5	Fordonsskatten måste differentieras	57
9.5.6	Fastighetsskattens miljöpåverkande funktion.....	57
9.5.7	Slopstöd till investeringar i källsorteringslokaler	57
9.5.8	Koldioxidskatten	58
9.6	Statens inkomster 2006–2008.....	58

Fel! Okänt namn på

2.1 Tabellförteckning

Tabell 7-1 Samlad effekt av Centerpartiets förslag relativt regeringen	42
Tabell 7-2 Centerpartiets utgifter och budgeteringsmarginal jämfört med regeringen	43
Tabell 8-1 Sparande i offentlig sektor med Centerpartiets budgetmotion	46
Tabell 9-1 Centerpartiets skatteförslag relativt regeringen	58

2.2 Allians för Sverige – förslagsrutor

Allians för Sverige 1 Nystartsjobb	18
Allians för Sverige 2 Sänkta arbetsgivaravgifter för nyanställningar	19
Allians för Sverige 3 Arbetslöshetsförsäkringen	20
Allians för Sverige 4 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder	21
Allians för Sverige 5 Rekryteringsbidraget	23
Allians för Sverige 6 Myndighetsbesparingar	25
Allians för Sverige 7 Föräldraförsäkringen	29
Allians för Sverige 8 Ändrad inkomstgrund i sjukförsäkringen	30
Allians för Sverige 9 Åtgärder i förtidspensionen	30
Allians för Sverige 10 Kontrollåtgärder i sjukförsäkringen.....	30
Allians för Sverige 11 Oförändrat tak i sjukförsäkringen.....	31
Allians för Sverige 12 Trafikförsäkringen.....	31
Allians för Sverige 13 Bostadsfinansiering	35
Allians för Sverige 14 Privatiseringar	47
Allians för Sverige 15 Förmögenhetsskatt.....	49
Allians för Sverige 16 Uppskjuten reavinstbeskattning.....	49
Allians för Sverige 17 Riskkapitalavdrag.....	49
Allians för Sverige 18 Förmånsrätt.....	50
Allians för Sverige 19 Medfinansiering.....	51
Allians för Sverige 20 Obeskattade reserver	51
Allians för Sverige 21 Rättvis beskattning av fåmansbolagen.....	52
Allians för Sverige 22 Jobbavdrag för arbetsinkomster.....	54
Allians för Sverige 23 Jobbavdrag för näringsinkomster	54
Allians för Sverige 24 Skattereduktion för hushållstjänster	55
Allians för Sverige 25 Vissa skatteförändringar	55

3 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att godkänna de allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken som Centerpartiet förordar (avsnitt 5).
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ekonomisk politik för ett öppnare, grönare och konkurrenskraftigare Sverige (avsnitt 6).
3. Riksdagen beslutar om fördelningen av utgifterna för budgetåren 2006, 2007 och 2008 i enlighet med vad i motionen anförs (tabell 1, avsnitt 7).
4. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet till 865 kr 2006, 897 kr 2007 och 928 kr 2008 (tabell 2, avsnitt 7).
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett balanskrav för staten och sänkt statsskuld (avsnitt 8).
6. Riksdagen beslutar godkänna de riktlinjer för skattepolitiken som Centerpartiet förordar (avsnitt 9).
7. Riksdagen beslutar godkänna beräkningen av statsbudgetens inkomster för budgetåren 2006, 2007 och 2008 i enlighet med vad som anförs i motionen (tabell 1, avsnitt 9).

Fel! Okänt namn på

4 Allians för Sverige – En budget för fler i arbete

Centerpartiet har tillsammans med Moderaterna, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna tagit initiativet till en allians för Sverige och för ett maktskifte 2006. Den samsyn som våra partier har om den politiska inriktningen i stort ligger också till grund för Moderaternas/Folkpartiet liberalernas/Kristdemokraternas/Centerpartiets förslag i denna budgetmotion.

Sverige står inför betydande utmaningar. Nära en och en halv miljon vuxna går inte till jobbet en vanlig dag eller arbetar mindre än de skulle önska. Allt färre arbetstimmar blir utförda och allt färre väljer att starta och driva företag.

Det privata företagandet är centralt för samhällets utveckling. Vårt välstånd och möjligheterna att få fler människor tillbaka i arbete bygger på att fler entreprenörer kan och vill driva företag och engagera sig som arbetsgivare. Det måste därför bli mer lönsamt att arbeta, mer lönsamt att anställa och enklare för den som förlorat jobbet att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden.

Allians för Sverige har enats om ett program för arbete som på allvar tar itu med Sveriges utmaningar. På tre viktiga områden föreslår vi tillsammans med de övriga partierna reformer som innebär att alla samhällets insatser inriktas mot samma mål: fler jobb och fler människor i arbete.

För det första föreslår vi en stor inkomstskattereform för alla som arbetar. Tyngdpunkten ligger på att minska tröskel- och marginaleffekterna för låg- och medelinkomsttagare. Ett särskilt jobbavdrag införs i syfte att göra det mer lönsamt att arbeta och att gå från bidragsförsörjning till försörjning genom eget arbete. Jobbavdraget uppgår till minst 45 miljarder kronor. I det första steget sänks inkomstskatterna med 37 miljarder kronor, och finansieringen av det första steget redovisas i denna budgetmotion.

För det andra föreslår vi reformer av arbetsmarknadspolitiken, arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen.

Arbetsmarknadspolitiken måste effektiviseras och matchningen förbättras mellan arbetssökande och lediga jobb. Det behöver förmedlas arbeten – inte friår!

Arbetslöshetsförsäkringens skyddsnät förstärks genom att försäkringen blir obligatorisk. Samtidigt ökas egenfinansieringen, bl.a. i syfte att tydliggöra parternas ansvar i lönebildningen. Ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen sänks och försäkringens roll som en omställningsförsäkring tydliggörs. Arbetslösa med försörjningsansvar för barn under 18 år ges inkomstrelaterad ersättning under längre tid.

Åtgärder sätts in för att minska kostnaderna för sjukfrånvaron och för att motverka fusk och överutnyttjande. Arbetsgivare ges lagstöd för att vid behov kunna kräva sjukintyg från första dagen. Kostnaderna för sjukfrånvaro och nedsatt arbetsförmåga till följd av trafikskador överförs från det allmänna till den obligatoriska trafikförsäkringen.

För det tredje föreslås en rad åtgärder i syfte att förbättra Sveriges företagsklimat och göra det mer lönsamt att anställa och driva företag. Företags-

paketet omfattar satsningar på knappt 14 miljarder kronor. Medel tillförs utöver regeringens förslag för att reformera 3:12-reglerna och motverka diskrimineringen av fåmansföretag. Förmögenhetsskatten avskaffas under nästa mandatperiod. Anställning i nya och växande företag underlättas genom sänkta arbetsgivaravgifter. Nystartsjobb införs för att ge dem en chans som under lång tid varit arbetslösa, sjukskrivna, förtidspensionerade eller socialbidragsberoende. Åtgärder sätts in mot regelkrångel och byråkrati som motverkar företagande. Svarta arbeten förvandlas till vita när en tjänstemarknad öppnas genom införande av ett avdrag för hushållstjänster. Detta innebär också förutsättningar för ökad jämställdhet genom att kvinnor och män lättare kan förena arbete, karriär och tid för sina barn.

Under den kommande mandatperioden avser vi att stärka statsfinanserna och strama upp budgetprocessen. Alliansens partier är överens om ett högre offentligt sparande, lägre offentliga utgifter, större budgeteringsmarginaler och ett minskat skattetryck.

I denna budgetmotion redovisas huvuddragen och grunderna för allianspartiernas gemensamma ekonomiska politik. Däremot lägger vi inte fram ett gemensamt budgetförslag i alla dess detaljer. Detta har aldrig varit avsikten och skulle ytterst beröva väljarna möjligheten att på valdagen avgöra tyngdpunkten i en ny regerings politik. I särskilda förslagsrutor tydliggör vi vilka av våra budgetförslag i denna partimotion som är gemensamma med övriga allianspartier.

5 Den ekonomiska politikens inriktning

Centerpartiet vill skapa nya jobb genom sänkta skatter, ett förbättrat företagsklimat, förbättrade kommunikationer, att regelverket kring socialförsäkringarna präglas av arbetslinjen, att utbildningsväsendet blir bättre, att svenska företag får större möjligheter att klara den internationella konkurrensen och att förutsättningar skapas för många nya jobb i tjänstesektorn.

Centerpartiets ekonomiska politik står i skarp kontrast till de förslag som presenterats i regeringens budgetproposition. Medan regeringen lovar alltfler tidsbegränsade och ofinansierade utgifter, finansierar Centerpartiet varje reform som föreslås krona för krona. Centerpartiet vill inte lägga över kostnaderna på nästa generation. Vår ekonomiska politik präglas därför av budgetdisciplin och en långsiktig hantering av våra gemensamma resurser.

5.1 Öppenhet och utbyte mot omvärlden – den stora möjligheten

Centerpartiet står för ett öppet förhållningssätt mot såväl Europa som övriga världen. Att hålla tillbaka globaliseringen – att försöka isolera länder från varandra – är inte en väg framåt. Den snabba globaliseringen och internationaliseringen har förbättrat möjligheterna för många svenska företag, men har

Fel! Okänt namn på

också lett till ökad konkurrens och specialisering. Ekonomiska rapporter visar hur svenska företag oftare förlägger sin verksamhet till länder i Central- och Östeuropa samt Asien. Men det är också viktigt att komma ihåg att globaliseringen ger Sverige möjlighet att importera varor och tjänster till ett lägre pris än vad vi själva klarar av att tillverka dem för. Svenska företag kan dessutom exportera varor och tjänster till en oändligt mycket större marknad än bara den svenska.

Om Sverige ska ha möjlighet att dra nytta av globaliseringens alla fördelar krävs ett flexibelt samhälle som förändras i samma takt som omvärlden. Sverige har i dag en stor outnyttjad tillväxtpotential i de små och medelstora företagen. Regeringens oförmåga att värdera de små företagens betydelse har missriktat de svenska tillväxtpolitiska insatserna, vilket lett till att den globaliserade ekonomin har uppfattats som ett hot i stället för den möjlighet som den är. I syfte att anpassa Sverige för en mer internationaliserad ekonomi vill Centerpartiet förnya flera områden: utbildnings- och forskningssystem, skattesystem, näringspolitik, offentlig sektor och arbetsmarknad. Då kan den svenska konkurrenskraften och tillväxten öka. Först då skapas också de nya jobben som ger oss råd med framtidens välfärd.

5.2 Det ekonomiska läget

5.2.1 Det ekonomiska läget i omvärlden

Tillväxttakten i världsekonomin har under det senaste halvåret hållit relativt hög fart trots det höga oljepriset och en generell nedgång i konjunkturen vid årsskiftet. De stora tillväxtmotorerna i världsekonomin fortsätter att vara Kina och USA. De flesta prognoser tyder emellertid på att tillväxten i dessa ekonomier är på väg att mattas av under 2006, bl.a. beroende på minskad produktivitetstillväxt och ökade arbetskraftskostnader i USA samt de höga oljepri- serna.

Även euroområdet ekonomi har börjat återhämta sig under andra hälften av 2005 och BNP-tillväxten under 2005 och 2006 bedöms hamna i närheten av den potentiella, vilket dock innebär en mycket låg nivå på endast 1,7 %. BNP-tillväxten i världen förväntas landa på 4 % 2005 och därefter sjunka neråt ca 3,5 % 2007 och 2008.

Den mest oroande och svårbedömda faktorn i den globala ekonomin är oljeprisets utveckling. Priset på olja fortsätter att ligga på historiskt mycket höga nivåer. Den främsta orsaken till det höga oljepriset är den höga globala tillväxten. Den kraftiga BNP-tillväxten under 2004 ledde till att skillnaden mellan produktionskapaciteten och den faktiska utvinningsnivån minskade. Oljeprisets utveckling är dessutom nära förknippat med den ekonomiska utvecklingen i Kina och USA, som under 2004 stod för ca 60 % av den totala produktionsökningen. När de amerikanska och kinesiska ekonomierna nu svalnar något kan detta också dämpa konsumtionsökningen av olja. Osäkerheten som oljepriset innebär i den internationella ekonomin tydliggör återigen

problematiken med det stora oljeberoendet och behovet av att skynda på utvecklingen av alternativa energikällor.

5.2.2 Svenska tillväxtmöjligheter

Även den svenska ekonomin påverkades av den allmänna nedgången i den internationella ekonomin vid årsskiftet, men fr.o.m. andra kvartalet 2005 ökar tillväxten igen. BNP-tillväxten beräknas till 2,4 % 2005 och 3,0 % under såväl 2006 som 2007. Till skillnad från 2004, då exporten var den mest avgörande faktorn för den svenska tillväxten, har hushållens och den offentliga konsumtionen blivit allt viktigare för den svenska tillväxten under innevarande år.

Resursutnyttjandet, vilket är ett mått på hur arbetskraft och kapital utnyttjas, kan enligt Konjunkturinstitutet tillåtas öka ganska snabbt under de kommande åren. Detta kan ske utan att riskera att löner, priser och därmed inflationstrycket ökar. Det råder fortfarande överskott i den svenska bytesbalansen, dvs. exporten är större än importen, även om överskottet minskat något. Den allmänna ljusningen i världsekonomin under andra halvåret påverkar dock utsikterna för svensk export positivt under de närmaste månaderna, och under 2007 väntas exporten återigen vara den faktor som mest bidrar till den svenska tillväxten.

Sammanfattningsvis är Sveriges tillväxtmöjligheter goda. Utmaningen är att utnyttja dessa förutsättningar på bästa sätt. Centerpartiet har i vårt budgetalternativ tagit till vara Sveriges möjligheter för att formulera ett alternativ till regeringens ekonomiska politik.

5.2.3 Svenska tillväxthinder

Centerpartiet vill peka på ett antal hinder för svensk tillväxt som måste övervinnas om vi ska kunna nå full effekt av de möjligheter som beskrivs ovan.

Fler människor måste komma i arbete. I dag står ca 1,5 miljon människor utanför arbetsmarknaden. De befinner sig i arbetslöshet, arbetsmarknadspolitiska åtgärder, sjukskrivning eller förtidspension. Detta är ett ofantligt slöseri med mänskliga resurser. Samtidigt står Sverige, liksom flertalet europeiska länder, inför en gigantisk utmaning då stora delar av den stora fyrtiotalistgenerationen lämnar arbetslivet redan om några år.

Det svenska skattetrycket måste sänkas. I dag har Sverige världens högsta skattetryck. Centerpartiet vill sänka skattetrycket och därmed förbättra ekonomins funktionssätt. Dagens höga skattenivåer saknar balansen mellan vad vi betalar in till systemet och vad vi får tillbaka. En kraftig inkomstskattesänkning för låg- och medelinkomsttagare ökar människors incitament, i synnerhet kvinnor i traditionella låglöneyrken, att gå från bidrag till arbete och från deltid till heltid.

De nya jobben måste skapas i företagen. Det är i företagen, i synnerhet de små företagen, som de långsiktiga jobben kan skapas. Potentialen i tjänstesektorn öppnar vägen för kvinnors företagande och stora exportchanser. Genom att ge företagen regelförenkling och ekonomiska förutsättningar att ny-

Fel! Okänt namn på

anställa och utveckla sin verksamhet vill vi vända utvecklingen i svensk ekonomi och på den svenska arbetsmarknaden.

Tillväxten skapas i regionerna. Centerpartiet vill regionalisera Sverige och släppa fram den lokala potential som finns runtom i landet för att få fram nya företag och tillväxt. De företag, idéer och innovationer som vi ser dyka upp runtom i landet gör det inte tack vare en statlig näringspolitik, snarare trots centralstyrning. Vi måste våga se möjligheterna och tillvarata den utvecklingspotential som vårt land rymmer.

Den ekonomiska politiken måste bedrivas på ett ansvarsfullt sätt. I dag går statens ekonomi med rejäla underskott, vilket gör att statsskulden ökar. Det innebär att regeringen, trots att vi befinner oss i en högkonjunktur, lånar för driften och lägger över skulden på nästa generation. Statsfinanserna måste stärkas. Statens utgifter och inkomster bör balansera över en konjunkturcykel. Endast då kan överskott byggas upp och välfärden garanteras långsiktigt.

5.3 En långsiktig ekonomisk politik för minskad konjunktürkänslighet

Centerpartiet vill bedriva en ansvarsfull ekonomisk politik som innebär att statens finanser hanteras i ett långsiktigt perspektiv. Goda statsfinanser är förutsättningen för att kunna klara upp- och nedgångar i den internationella konjunkturen och skapa stabila förutsättningar för såväl privat som offentlig sektor.

I dag är konjunktürkänsligheten i de svenska statsfinanserna ett mycket allvarligt problem. Just nu befinner vi oss i en högkonjunktur. Trots detta ökar statens utgifter för transfereringar till hushållen. Sverige har en stor offentlig sektor, vilket gör att konjunktürkänsligheten är stor. När konjunkturen vänder nedåt kommer utgifterna för staten att öka ytterligare samtidigt som inkomsterna minskar.

Såväl sjuktalen som arbetslösheten har äntligen börjar sjunka något, men från mycket höga nivåer. Dessutom ökar antalet personer som befinner sig i aktivitets- och sjukersättning (förtidspension), vilket innebär att inflödet till sjukersättningen är större än utflödet. I slutet av 2005 beräknas antalet sjukpensionärer till totalt 553 000 personer. Detta innebär att statens kostnader för arbetslöshet och sjukpenning kommer att fortsätta tynga statsfinanserna under lång tid framöver.

På sikt måste resurserna till skola, vård och omsorg stärkas, inte minst med tanke det framtida omsorgsbehovet bland den ökade gruppen av äldre. Om detta ska vara möjligt måste antalet anställda i den privata sektorn blir markant fler. Det är endast genom ökade skatteintäkter från fler arbetade timmar och fler privatanställda som den framtida välfärden kan finansieras. Vi måste skapa långsiktigt stabila förutsättningar för Sveriges ekonomi genom att sänka både skattetrycket och utgifternas andel av BNP. Vi vill genomföra en ekonomisk politik som ger överskott och som därmed förbättrar stabiliteten i svensk ekonomi.

5.3.1 Regeringen lånar till välfärden

Regeringens budgetproposition är en klassisk valbudget. Här finns många löften, men det saknas visioner om långsiktiga lösningar eller bevis för en ansvarsfull ekonomisk politik. Budgetpropositionen har emellertid en del nya inslag, då det faktiskt finns åtgärder för att bekämpa arbetslösheten, men till skillnad från Centerpartiets budgetalternativ saknar regeringens jobbpaket finansiering. Det står nu klart att regeringen lånar till välfärden. Regeringen försämrar den offentliga sektorns finanser med 24 miljarder kronor bara under 2006.

Detta är ett uttryck för en expansiv finanspolitik, som i sin tur baseras på en socialdemokratisk vanföreställning. I riksdagens budgetdebatt den 20 september menade finansministern att ”vi har råd med de många reformer som jag presenterar för Sveriges riksdag”. Vidare deklarerade statsministern i sin regeringsförklaring att ”de gemensamma resurserna växer” och att ”den styrkepositionen ska användas”. Dessa uttalanden överensstämmer tyvärr inte med verkligheten. Ekonomistyrningsverkets prognoser visar hur statskassan redan gör rejäla underskott och fortsätter att göra så under de kommande åren. I realiteten innebär en återgång till en mer expansiv finanspolitik att de finanspolitiska instrument som togs fram under 1990-talets krisår riskerar att överges.

När Centerpartiet under våren 1995 valde att gå in i ett budgetsamarbete med den socialdemokratiska regeringen var det i syfte att skapa tilltro till Sveriges förmåga att hantera statsfinansiella problem. Ett viktigt resultat av detta samarbete var regelverket för den nya budgetprocessen med tillhörande överskottsmål och utgiftstak. Det är ett resultat som regering nu raserar.

I dag används ålderspensionssystemet för att täcka underskottet i statsbudgeten. Ålderspensionssystemet är i sin tur hårt ansträngt, skulderna har blivit större, samtidigt som tillgångssidan har utvecklats svagare än vad som tidigare förväntades. Det finns därmed en ökad risk för att bromsen i systemet ska slå till och att pensionerna räknas upp i långsammare takt än vad som annars varit fallet. Trots detta fortsätter regeringen att förespråka friåret. Målet för Centerpartiet är i stället att öka antalet arbetade timmar. Denna faktor är avgörande för om vi ska lyckas möta de krav som en åldrande befolkning ställer. Lyckas vi öka arbetskraftsutbudet ökar också produktionsförmågan. På så vis stiger utrymmet både för hushållens konsumtion och för de skatteintäkter som finansierar välfärden.

I regeringens budgetförslag finns ytterst få förslag som syftar till att långsiktigt förbättra tillväxtklimatet och förutsättningarna för Sveriges företag. Att sänka arbetsgivaravgiften för den först anställda under ett år är en mycket kortsiktig åtgärd, som i realiteten inte kommer att öka arbetsgivarnas vilja att nyanställa. Vi saknar dessutom förslag som konkret förbättrar beskattning av fåmansbolag, avskaffar förmögenhetsskatten, förbättrar tillgången på riskkapital och minskar regelkrånglet.

Budgeteringsmarginalen för 2006 är endast 2,2 miljarder kronor. Med hänsyn till utvecklingen av kostnaderna för det stora antalet sjukpensionärer är detta minst sagt snålt tilltaget. Trots att den ekonomiska tillväxten har varit

Fel! Okänt namn på

mycket god sedan 2004, innebär regeringens politik att statens budgetunderskott ökar med 103 miljarder kronor under perioden 2005–2008, vilket i princip motsvaras av en lika stor ökning av statsskulden.

En växande statsskuld ökar också kostnaderna för statsskuldsräntorna, vilket lämpar över skulderna på nästa generation. En minskning av statsskulden måste genomföras.

Riksdagen bör besluta att godkänna de riktlinjer för den ekonomiska politiken som Centerpartiet förordar.

6 Ekonomisk politik för ett företagsammare, grönare och öppnare Sverige

6.1 Politik för ett företagsammare Sverige

Centerpartiet vill göra Sverige företagsammare och mer konkurrenskraftigt. Detta förutsätter stora förändringar i svensk näringspolitik, reformerat utbildnings- och forskningssystem, sänkta skatter för låg- och medelinkomsttagare, konkurrensutsatt offentlig sektor och en effektivare arbetsmarknadspolitik. Det förutsätter också att kvinnor ges samma förutsättningar som män; med lika löner, sänkt skatt på hushållstjänster, förbättrade möjligheter att starta företag samt stimulans av tjänstesektorn.

6.1.1 Företagen är grunden för tillväxt

Det privata företagandet är grunden för hela samhällets välbefinnande. Därför behövs bättre villkor för företagande i Sverige. Det krävs både för den tunga basindustrin och för de spirande entreprenörerna.

Enligt en studie från World Economic Forum borde Sveriges BNP egentligen ha varit 20 % högre än den faktiskt är. Huvudförklaringen till att den svenska ekonomin utvecklats dåligt under en lång tid är, enligt studien, det mycket dåliga klimatet för små och medelstora företag. Samtidigt är det de små och medelstora företagen som skapar nya arbetstillfällen i västvärlden idag.

I en regional tillväxtstudie från Företagarna framgår att de sex län i Sverige med den starkaste ekonomiska tillväxten under åren 1998 till 2000 särskilt utmärkte sig genom att de omvandlades mot kunskapsintensiv tjänsteekonomi med många småföretag. Småföretagen blir allt viktigare för vår ekonomi och sysselsättning. Men om de ska kunna fylla tomrummet efter de arbetstillfällen som försvinner i de stora företagen måste nyföretagandet växa. Beräkningar från statens företagsmyndighet, Nutek, visar att det skulle behövas startas 10 000 nya företag varje år framöver för att kompensera för de många arbetstillfällen som storföretagen väntas rationalisera bort.

För att detta ska kunna bli verklighet krävs det tydliga åtgärder som utgår från en helt annan syn på företagare och deras verksamheter. Bättre villkor för företagen uppnås genom att göra det möjligt för alla att starta företag, ta bort

snedvridande skatteregler, göra det lättare att anställa människor, stimulera nya tillväxtområden, öka tryggheten som företagare och garantera goda kommunikationer. Nya växande företag behöver en trygg arbetskraftsförsörjning, vilket underlättas med hjälp av satsningar på utbildning, forskning och genom att göra det lättare för de nya svenskarna att komma in på arbetsmarknaden i större utsträckning än vad som sker i dag.

Tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige genomför Centerpartiet en rad skattelättnader för företagare i form av sänkt förmögenhetsskatt, uppskjuten reavinstbeskattning, införande av riskkapitalavdrag och reformerad beskattning av fåmansbolag. Vi avskaffar också arbetsgivarnas medfinansiering med 15 % av sjukpenningkostnaden efter andra sjukveckan. Centerpartiet lägger dessutom fram ett förslag som innebär uppskjuten momsinsbetalning för företag och gör att småföretag slipper fungera gratis bank åt storföretagen (Se avsnitt 7.3 *Skattepolitik för stärkt konkurrenskraft*).

Om Sverige ska klara av att minska arbetslösheten måste fler våga starta och driva företag. Nya jobb måste skapas, och därför vill Centerpartiet skapa förutsättningar både för nyföretagande och för existerande företag att växa.

6.1.2 Regelförenkling

Under förra riksdagsåret lade regeringen fram en skrivelse med 291 förslag till förenklingar i olika regelverk. Precis som i tidigare skrivelser handlar det tyvärr främst om mycket små förändringar inom spridda områden. Detta är inte tillräckligt.

Centerpartiet vill rensa bort alla de regler som hindrar den ekonomiska tillväxten och hindrar nya jobb från att skapas. Principen måste vara att en regel som inte tillför något till vare sig företagaren eller samhället ska tas bort. Tyvärr finns det i dag alldeles för många av dessa. Centerpartiet vill därför ha ett mätbart mål för regelförenklingsarbetet, såsom gjorts i Holland och Danmark. Liksom tidigare anser vi att regelbördan bör lättas med minst 25 % till år 2010.

6.1.3 Kvinnors företagande

I Sverige är det betydligt färre kvinnor än män som driver företag. Kvinnor äger mindre än en femtedel av landets företagskapital, och kvinnor är i klar minoritet på ledande poster i alla branscher och i alla storlekar på företag. För att skapa fler jobb måste kvinnors kreativitet och entreprenörskap prioriteras.

Regeringen har pekat ut strategiska nyckelbranscher som utlovas extra stöd. De, sex till antalet, är fordon, IT och telekom, metallurgi, läkemedel och bioteknik samt skog- och trävarubranschen. Den finns allvarliga skäl att mistänka att ideologiska överväganden från regeringen har haft inflytande över urvalsprocessen. Hur kan man annars motivera att tjänstesektorn inte nämns alls? I de s.k. framtidsbranscherna är 75 % av de anställda män.

Av svenska företagare är endast tre av tio kvinnor, en siffra som den socialdemokratiska regeringen förefaller nöjd med. Att öppna upp sektorer som sysselsätter en stor andel kvinnor, framför allt vård, skola, omsorg, för konkurrens och fritt företagande skulle kunna göra enormt mycket nytta. Fler

Fel! Okänt namn på

kvinnor skulle kunna bli företagare, kunna utnyttja sin skaparglädje och faktiskt tillåtas bli rika. Varför ska detta privilegium i anmärkningsvärd utsträckning förbehållas män? Under en lång tid har kvinnors företagande på grund av regleringar och monopoltänkande begränsats, samtidigt som en dåligt fungerande riskkapitalförsörjning har drabbat i stort sett allt nyföretagande.

För att kvinnor som i dag inte driver företag ska våga och ha tillräckliga kunskaper att driva företag behövs en kraftig satsning på stöd och rådgivning. Den som aldrig tidigare haft chansen att starta företag inom sitt kunskapsområde kan behöva en rejäl puff framåt för att komma i gång. Centerpartiet initierade den kvinnliga affärsrådgivning som inrättades under den borgerliga regeringen i början av 1990-talet, liksom vi var den drivande kraften bakom forskning kring kvinnors företagande. Till skillnad från regeringen vill vi omsätta forskningen i verklighet men även fortsätta stödja forskning samt den praktiska verksamhet, med uttalat tillväxtperspektiv, som i dag bedrivs vid kvinnliga resurscentrum.

När kvinnor ska starta eller expandera ett företag har de ofta svårare än män att få lån av landets banker. För att möjliggöra för fler kvinnor att få kapital till sitt företag vill Centerpartiet möjliggöra för företagare att ta lån via statliga kreditgarantier.

Med fler kvinnor som startar och driver företag i landet får Sverige en starkare ekonomisk utveckling, men det har även andra positiva effekter. En sådan effekt är att fler kvinnor skapar, och deltar i, de informella nätverk från vilka styrelseledamöter, vd:ar och ordförande rekryteras. Fler kvinnor i näringslivet undergräver de könsroller och normer som exkluderar kvinnor från inflytande och delaktighet i samhället. Ökad jämställdhet är bra för Sveriges ekonomi och konkurrenskraft.

Centerpartiet vill därför ta ett krafttag för att fler kvinnor ska starta företag. I ett samlat paket satsar Centerpartiet 100 miljoner kronor årligen i vårt budgetförslag för att öka andelen kvinnor som driver företag. I detta paket ingår följande:

- Tillåt vinstdrivande företagande inom välfärdssektorn.
- Rådgivning till kvinnor som är/vill bli egna företagare.
- Rådgivning för kooperativt företagande.
- Forskning om kvinnor och företagande.
- Inför statliga kreditgarantier.

6.1.4 Mångfald i offentlig sektor kan leda till exportsuccé

Centerpartiet ställer sig mycket positivt till internationell öppenhet och den pågående globaliseringen. Men vi ser också att den hårda internationella konkurrensen ställer nya krav på Sverige. Enligt Svenskt Näringsliv har det under de senaste åren försvunnit mellan 2 000 och 3 000 industriarbeten varje månad. På tio år har svenska industriföretag flyttat minst 50 000 befintliga arbetstillfällen utomlands och förlagt ytterligare 200 000 nya arbeten i andra länder än Sverige.

Detta innebär att industrins betydelse som arbetsgivare minskar. Industrin står numera endast för 17 % av sysselsättningen i Sverige. Detta uppfattas av

många som en skrämmande utveckling, och man frågar sig vad vi ska jobba med i framtiden. Svaret är att Sverige och resten av den rika världen befinner sig i en övergång till ett tjänstesamhälle.

En tjänstesektor där Sverige har stor potential att bli världsledande i framtiden är vård och omsorg. Efterfrågan på denna typ av tjänster ökar, och det blir lättare att utföra och konsumera dem över nationsgränser. SNS Valfärds- politiska råd skriver i sin rapport *Hälsa, vård och tillväxt – Valfärds- politiska rådets rapport 2004* att ”den svenska sjukvårdens potential är stor”. Dessa branscher finns dessutom redan i hela landet och experterna och de blivande entreprenörerna finns redan på alla orter och i alla landsdelar.

Enligt Centerpartiet krävs det politisk vilja för att en sådan här utveckling ska bli verklighet. OECD anser att konkurrensfrämjande avregleringar, att öppna upp för internationell konkurrens och avskaffande av offentliga monopol väsentligt kan underlätta övergången till ett tjänstesamhälle. Detta eftersom dessa åtgärder främjar tjänsteföretagande.

Inom vård och omsorg finns en stor potential till ökad produktivitet och ökad effektivitet. Men om samhällsservice också i fortsättningen enbart drivs i offentlig regi finns det alldeles för få morötter att utveckla effektivare och billigare produkter och tjänster. Om fler alternativ tillåts ökar konkurrensen och därmed också nytänkandet och innovationerna. Både tekniska och sociala uppfinningar kan utvecklas och leda till nya jobb och exportmöjligheter.

På samma sätt som avregleringarna inom telekom ledde till att Sverige under 1990-talet blev en av världens främsta inom IT, kan konkurrensutsättning av vård och omsorg göra Sverige världsledande också inom dessa branscher. I en framtid skulle svensk sjukvård bli en exportvara och t.ex. kunna erbjuda hundratusentals amerikaner och kineser specialistbehandlingar av livsstils- sjukdomar.

Centerpartiet väljer att inte se globaliseringen och den internationella konkurrensen som ett hot. Det är snarare en möjlighet. Men Sverige måste ta till vara dessa möjligheter och därigenom skapa villkor för fler framgångsrika företag och för fler jobb.

6.1.5 Nystartsjobb

Arbetsmarknaden måste reformeras så att fler människor kommer i arbete. Särskilt viktigt är det att få in människor som stått utanför arbetsmarknaden under en längre tid, eftersom de riskerar ett långvarigt utanförskap. Ungdomar och människor med invandrabakgrund har i dag särskilt svårt att få ett arbete, och det där dags att underlätta så att dessa människor får ett arbete. Tillsammans med de övriga partierna i Allians för Sverige lägger vi därför fram ett gemensamt förslag om nystartsjobb som riktar sig till människor som varit borta länge från arbetsmarknaden.

Erfarenheter från andra länder och forskningen tyder på att en effektiv väg för att förbättra sysselsättningsläget för grupper med svag förankring på arbetsmarknaden är att sänka arbetsgivaravgifterna. Vi föreslår att arbetsgivar- avgifterna tas bort helt för personer som varit beroende av arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än ett år och att

Fel! Okänt namn på

nedsättningen gäller under lika lång tid som vederbörande varit bidragsberende – dock i högst fem år. Skatterabatten kan förlängas i särskilda fall men först efter individuell prövning.

En grupp som behöver särskild hänsyn är ungdomar. Studier visar att ungdomar som knappt har etablerat sig på arbetsmarknaden löper en större risk att bli utslagna om inte arbetslösheten bryts snabbt. Vi föreslår därför att ungdomar (20–24 år) som varit arbetslösa i sex månader också omfattas av nystartsjobben. För dem gäller dock skatterabatten i högst ett år. Likaså föreslår vi att nystartsjobben även ska gälla för nyanlända invandrare som beviljats uppehållstillstånd under de tre första åren i Sverige. Under tiden med nystartsjobb ska en god språkutbildning erbjudas.

Det är viktigt hur nystartsjobben administreras. Till skillnad från dagens anställningsstöd, som är en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och där sökande anvisas till olika företag av arbetsförmedlingen, ska vår skatterabatt vara en rättighet som gäller alla. Anställda och arbetsgivare som kommer överens om en anställning och uppfyller kraven kan ansöka hos skattemyndigheten om att arbetsgivaravgiften ska tas bort. Det är dock viktigt att etablera en god kontroll av nystartsjobben för att motverka missbruk.

Allians för Sverige 1 Nystartsjobb

Allians för Sverige föreslår att arbetsgivaravgifterna tas bort helt för personer som uppburit arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än ett år. Nedsättningen gäller under lika lång tid som vederbörande varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Skatterabatten kan förlängas i särskilda fall men först efter individuell prövning. Ungdomar (20–24 år) som varit arbetslösa i sex månader ska omfattas av nystartsjobben. För dem gäller dock skatterabatten i högst ett år. Nystartsjobben ska även omfatta nyanlända flyktingar och anhöriginvandrare under de tre första åren efter det att uppehållstillstånd har beviljats.

Skatterabatten ges till nystartsjobb i näringslivet. LAS ska gälla för nystartsjobben. De bedöms kunna generera åtminstone 50 000 arbeten.

I budgeten avsätts 1,2 miljarder kronor 2006.

6.1.6 Sänkta arbetsgivaravgifter

Trots en hög tillväxt och högkonjunktur stannar arbetslösheten kvar på rekordhöga nivåer. I regeringens budget lyser företagervänliga åtgärder med sin frånvaro, och de arbetsmarknadspolitiska satsningarna är nästan undantagslöst ämnade att i första hand flytta runt människor i statistiken i syfte att gömma undan arbetsökanden så att de inte längre syns som ”öppet arbetslösa”. Vi menar att det krävs riktiga satsningar på företagande varför vi i denna motion har presenterat ett kraftfullt paket för just detta. Vi menar även att löneskatterna måste ses över i syfte att underlätta för nyanställningar. Därför föreslår vi sänkta arbetsgivaravgifter specifikt riktade till alla nyanställningar. Vårt förslag är permanent men för varje nyanställning trappas stödet ner under en fyraårsperiod. Utan denna nedtrappning skulle nya företag få en konkurrensfördel jämfört med befintliga företag.

Centerpartiet och Allians för Sverige föreslår ett riktat stöd för nyanställningar i privata företag fr.o.m. den 1 januari 2006. Stödet utgår genom kraftigt subventionerad arbetsgivaravgift för alla privata arbetsgivare som ökar sin personalstyrka – räknat i helårsekvivalenter – jämfört med föregående år. Stödet införs permanent men trappas av på individnivå.

Allians för Sverige 2 Sänkta arbetsgivaravgifter för nyanställningar

Allians för Sverige föreslår att arbetsgivare i näringslivet som nyanställer, för varje nyanställd, endast betalar pensionsavgift och slipper övriga arbetsgivaravgifter under det första året. År två nedsätts arbetsgivaravgiften med tre fjärdedelar, år tre med hälften och år fyra med en fjärdedel. Efter fyra år upphör nedsättningen. För att säkerställa att företag inte avskedar arbetskraft för att därefter omedelbart nyanställa ska nedsättningen endast utgå till arbetsgivare som ökat det totala antalet anställda.

Kostnaden beräknas uppgå till 2,6 miljarder kronor 2006. När reformen efter fyra år fått fullt genomslag beräknas årskostnaden uppgå till drygt 6 miljarder kronor.

6.1.7 Arbetsmarknadspolitik

Centerpartiet vill att så många som möjligt ska ha ett arbete att gå till varje dag. I dagsläget är det cirka 1,5 miljon människor som av olika anledningar står utanför arbetsmarknaden – människor som vill jobba och som har mycket att ge. Arbetslösheten visar nu äntligen tecken på att vika av nedåt. Detta sker dock från en oacceptabelt hög nivå. I budgetpropositionen presenterar regeringen en rad arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Centerpartiet avvisar förslagen då vi menar att de endast inriktas på insatser i offentlig sektor och är av tillfällig karaktär.

Centerpartiet förespråkar en helt annan arbetsmarknadspolitik, som skapar permanenta arbetstillfällen och som uppmuntrar människor att starta företag. Därför är det viktigt att det blir både enklare och billigare för företagen att anställa så att fler människor kan få jobb.

Den arbetsmarknadspolitik som förts de senaste tio åren har varit ineffektiv och har använts mer för att dölja arbetslösheten än för att hjälpa människor vidare till riktiga jobb. Arbetsmarknadspolitiken måste effektiviseras. För Centerpartiet är det viktigt att arbetsmarknadspolitiken inriktas sig på att minska arbetslösheten, inte dölja den.

Arbetsmarknadspolitiska insatser måste i mycket större utsträckning ägnas åt att matcha arbetssökande med lediga jobb. Detta kan ske genom att tidigt göra insatser för den arbetssökande, bl.a. genom att satsa på ökade kontakter med potentiella arbetsgivare samt erbjuda meningsfull kompletterande utbildning med tydlig koppling till arbetsmarknadens behov. Därför behövs fler arbetsförmedlingsaktörer som är inriktade på enskilda människor och som kan inrikta sig på olika yrkesgrupper. Likaså måste den kompletterande utbildningen vara kopplad till de behov som finns på arbetsmarknaden så att utbildningen verkligen leder till arbete. Vi vill att arbete ska löna sig.

Fel! Okänt namn på

Drivkrafterna och incitamenten för arbete och företagande måste göras mycket större. Tillsamman med partierna i Allians för Sverige har Centerpartiet beslutat att ge arbetslöshetsförsäkringen en tydligare omställningsprägel. Detta sker genom en rad åtgärder bl.a. genom skärpta arbetsvillkor, avskaffande av studerandevillkor, förkortad överhoppningsbar tid och ny beräkningsgrund för a-kassan. Allians för Sverige sänker ersättningen i a-kassan till 70 % efter 200 dagar. Därefter sänks ersättningen till 65 % efter 300 dagar – efter 450 dagar för dem som har barn. Samtidigt sänker vi inkomstskatterna för människor med låga och normala inkomster. Kombinationen av dessa åtgärder gör att det lönar sig att gå från bidrag till arbete.

Vi vill också se en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Människor ska uppmuntras till att flytta dit jobben finns. Förflyttningen måste ske från såväl landsbygd till storstad som tvärtom. Likaså är det viktigt att omskolning uppmuntras för personer som behöver byta bransch för att få ett arbete. För att arbetssökande ska matchas med lediga jobb behövs professionella och duktiga arbetsförmedlingar som har individen i centrum. Ams har flera brister som i hög grad påverkar den arbetssökande. Centerpartiet är övertygat om att om fler aktörer som erbjuder arbetsförmedlingstjänster tillåts, kan de arbetssökande själv välja aktör och ställa krav på kvalitetssäkra åtgärder.

Centerpartiet tror att effektivare och nischade arbetsförmedlingar skulle bidra till att fler människor får ett arbete. Därför vill vi att arbetsförmedlingen ska få konkurrens. Konkurrensen kan också gynna arbetslösa akademiker eftersom de befintliga arbetsförmedlingarna har svårt att ge akademiker lämpligt stöd. För att få ut fler akademiker på arbetsmarknaden vill vi införa långsiktiga satsningar på praktikplatser. Vi vill också underlätta för arbetshandikappades och funktionshindrades inträde på arbetsmarknaden och satsar därför särskilt på höjda lönebidrag och fler platser.

Allians för Sverige 3 Arbetslöshetsförsäkringen

Allians för Sverige föreslår att arbetslöshetsförsäkringen ska vara obligatorisk och omfatta alla som förvärvsarbetar. Egenfinansieringen föreslås öka med 10 miljarder kronor.

Arbetsvillkoret skärps till 80 timmars arbete i månaden under sex månader. Studerandevillkoret tas bort och den överhoppningsbara tiden begränsas till högst fem år. Arbetslöshetsersättningen baseras på de senaste 12 månadernas inkomster.

Arbetslöshetsersättning ska maximalt kunna utgå under 300 ersättningsdagar (motsvarar knappt 14 månader). Arbetslösa med försörjningsansvar för barn kan dock få ersättning under 450 dagar (motsvarar knappt 21 månader). Ersättningen ska vara 80 % av förlorad inkomst under de första 200 dagarna och 70 % därefter. Den högsta dagpenningen blir 680 kr per dag.

När ersättningsperioden är slut övergår den arbetslöse i en jobbgaranti där ersättningen ska vara 65 %. Om den arbetslöse inte deltar i jobbgarantin utgår ingen ersättning.

Förslagen innebär sammantaget budgetbesparingar på 3,6 miljarder kronor 2006.

Allians för Sverige 4 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Allians för Sverige föreslår att arbetsmarknadspolitiken effektiviseras. Därvid prioriteras ökade resurser för matchning mellan arbetssökande och lediga jobb, ökad konkurrens och förbättrad kontroll. En enhetlig myndighetsorganisation införs, myndigheten ges en självständig professionell ledning och det politiska inflytandet minskas. Friåret avskaffas, åtgärdsprogrammen reduceras och dagens riktade anställningsstöd ersätts med nystartsjobb.

Förslagen innebär sammantaget besparingar på 8,0 miljarder kronor 2006.

6.1.8 Goda kommunikationer – en förutsättning för god tillväxt

Transportsystemet i Sverige ska medverka till tillväxt och företagande samtidigt som det tar stor miljöhänsyn. Centerpartiets vision om framtidens transportsystem bygger på att de olika transportslagen ska komplettera varandra, samverka och tillsammans utgöra en helhet som kan bidra till att skapa goda förutsättningar för utveckling i hela vårt land.

Goda kommunikationsmöjligheter, både reella och digitala, är en grundförutsättning för att människor och företag ska kunna verka i hela landet. Utan en god infrastruktur försvåras utvecklingsmöjligheterna betydligt i landets regioner. Det är därför rimligt att planeringen av infrastruktur i större utsträckning sker i samverkan med den regionala nivån, samtidigt som staten har ett ansvar för helheten, för att fastställa mål och avsätta resurser.

Risken är uppenbar att investeringar och nyetableringar uteblir i områden med dåliga kommunikationer. För att människor och företag ska våga investera i alla delar av landet krävs att de vet att infrastrukturen garanteras och säkras på såväl kort som lång sikt. En väl utvecklad infrastruktur är en förutsättning för tillväxt, ökad sysselsättning och bibehållen välfärd. Centerpartiet anser att en belysning av infrastrukturen med ett underifrånperspektiv därför är viktigt av både ekonomiska och demokratiska skäl.

Kostnaderna för att återhämta det eftersatta underhållet av det statliga vägnätet uppgår enligt Vägverkets senaste uppskattning till ca 17 miljarder. De medel som regeringen tillskjutit skulle därför behövas för att ta igen det eftersatta underhållet samt att garantera drift och underhåll. Vi anslår medel för att ytterligare möjliggöra att det eftersläpande underhållet börjar tas igen.

För att kunna genomföra de nyinvesteringar som krävs förordar vi att alternativa finansieringslösningar (t.ex. s.k. PPP-lösningar) ska prövas på några större väl avvägda väg- och järnvägsprojekt.

Centerpartiet anslår medel för att effekterna av den snabba kostnadsutvecklingen för kollektivtrafiken måste förhindras. Oförändrade statsbidrag i kombination med att staten samtidigt kraftigt har höjt diesel- och fordonsskatterna, samt att kostnaderna för upphandling av trafiken ökar dramatiskt, leder till en drastisk neddragning av kollektivtrafiken runtom i landet. De ekonomiskt ansträngda kommunerna och landstingen har inga möjligheter att satsa de nödvändiga resurser som krävs när staten drar sig tillbaka. I många län minskar turtätheten och linjer läggs ned.

Fel! Okänt namn på

Transportsystemet är en förutsättning för tillväxt och god ekonomi. Utan att varor flyttas kan ingen handel ske. Därför kan förbättrade transporter vara nyckeln till nya jobb. I dagens Europa korkas många transportvägar igen av för mycket trafik. Orsaken är dålig infrastruktur och dålig transportpolitik. Resultatet blir höga ekonomiska kostnader, ökad olycksrisk och miljöförstöring. Centerpartiet anser att hela EU måste arbeta för en betydligt förbättrad infrastruktur samt en förbättrad transportpolitik. Då undviks onödiga påfrestningar på miljön, den ökande takten i utbyte av varor och tjänster klaras och vi har betydligt större möjligheter att nå upp till målen i EU:s Lissabonstrategi.

6.1.9 En skola för livslångt lärande

Centerpartiet vill investera i kunskap på alla nivåer, från förskola, grundskola, gymnasieskola till högre utbildning och forskning, i ett livslångt lärande. Kunskap är många gånger grunden för ett minskat utanförskap och en ökad delaktighet i samhället. Centerpartiet tror på en utbildning där individens behov står i centrum, vilket i förlängningen också innebär en ökad valfrihet och delaktighet när det gäller utbud och möjligheter.

Vår dröm om framtidens skola består av en högkvalitativ skola både när det gäller praktik och teori och där dessutom ingetdera av detta värderas högre än det andra. I dagens, och kanske än mer i framtidens, samhälle kommer den svenska konkurrenskraftens betydelse ständigt att öka. Därför innehåller Centerpartiets dröm också det livslånga lärandet, där människor kan fylla på med kunskap hela livet.

Utbildningsnivån får en allt större betydelse för individens möjligheter att både få och behålla ett arbete. Ofta kombineras kontinuerlig kompetensutveckling med yrkesverksamhet. Centerpartiet arbetar för att sökandet efter kunskap inte ska vara reserverat för ungdomsåren och inte bero av var man väljer att leva sitt liv. Det måste finnas ett generöst system för individuell kompetenssparande så att möjligheten till ett livslångt lärande underlättas.

För att fungera i den globala värld vi nu lever i måste det ställas höga krav på utbildning. Undervisning på alla nivåer bör genomsyras av ett globalt perspektiv där demokrati och tolerans är grundläggande värderingar. Globaliseringen för också andra aspekter med sig där till exempel vikten av tekniska lösningar är stor. Centerpartiet har en vision om en skola där skaparglädje uppmuntras och nya innovativa tankar stimuleras.

6.1.10 Högre utbildning och forskning

Om Sverige ska klara sig väl i en alltmer globaliserad ekonomi är det av största betydelse att vår högre utbildning håller högsta kvalitet och utbildar en stor del av varje årskull. Den högre utbildningen måste förmå att rekrytera ur alla befolkningsgrupper, oavsett social och etnisk bakgrund och i alla delar av landet. Utbyggnaden av högskolor och universitet under 1990-talet skedde i hög grad med Centerpartiets medverkan och har lagt en bra grund för en bredare rekrytering. En sådan utbyggnad måste dock följas av en satsning på kvalitet, och detta har regeringen inte gjort.

Svensk forskning har ur ett historiskt perspektiv varit mycket framgångsrik och i högsta grad bidragit till ett framgångsrikt näringsliv. Inom medicinska och tekniska forskningsområden har starka kluster av forskningsintensiva företag och akademisk forskning av hög internationell klass uppkommit. Det finns dock allvarliga tecken på att svenska forskningsmiljöer nu förfaller och tappar mark jämfört med forskningscentrum i andra länder. Forskare inom medicin, bioteknik m.m. flyttar i betydande utsträckning utomlands eftersom möjligheterna att bedriva forskning i Sverige upplevs som begränsade och bättre villkor erbjuds på andra håll. Regeringen har sedan 1994 låtit forskningsanslagen urholkas genom ofullständig uppräknning av anslagen.

Tillsammans med de övriga partierna i Allians för Sverige har Centerpartiet lagt fast principerna för en ny politik för den högre utbildningen. Allians för Sverige avsätter totalt 1 miljard kronor under budgetperioden för forskning och kvalitetssäkring av högre utbildning. Därutöver anslår Centerpartiet sammanlagt 700 miljoner kronor för grundläggande högskoleutbildning under budgetperioden. Om makten över högskolorna tillåts växa underifrån – från lärare, forskare och studenter – förbättras möjligheten att fatta rätt beslut och finna välfungerande samarbete med näringsliv och övriga samhället. Allians för Sverige vill avskaffa rekryteringsbidraget som innebär att de som är över 25 år ska kunna få hela studiestödet i form av bidrag. Detta görs med hänvisning till att olika personer på samma utbildning kan få helt olika ekonomiska förutsättningar och att rekryteringsbidraget blir en sammanblandning av utbildnings- och arbetsmarknadspolitik.

Allians för Sverige 5 Rekryteringsbidraget

Allians för Sverige föreslår att det s.k. rekryteringsbidraget avvecklas.

Besparingen i den offentliga sektorn uppgår till 1,6 miljarder kronor 2006.

6.1.11 Regional tillväxt

Att ge förutsättningar för att skapa tillväxt är en central del av Centerpartiets politik, inte bara för att tillväxt ger grunden för välfärd, utan också för att tillväxten är en indikation på att människor får chansen att förverkliga sina drömmar och visioner genom att starta företag, kanske expandera, lyckas och även misslyckas.

Vi har nu kommit fram till ett vägskäl i svensk politik. Antingen fortsätter vi på den avsmalnande väg vi nu är inne på, där tillväxten ska tvingas fram ovanifrån, genom statliga regleringar, dekret och specialdestinerade bidrag – såsom är fallet i regeringens lagda budgetförslag – eller också väljer vi en ny väg, där vi släpper fram den lokala potential som finns runtom i landet för att få fram nya företag och tillväxt. De företag, idéer och innovationer som vi ser dyka upp runtom i landet gör det inte tack vare en statlig näringspolitik, snarare trots centralstyrning. Vi måste våga se möjligheterna och tillvarata den utvecklingspotential som vårt land rymmer. Därför vill Centerpartiet regionalisera Sverige.

Centerpartiet vill att de regioner som redan finns, dvs. de direktvalda och beskattningsbara regionerna Skåne, Gotland och Västra Götaland, ska få ta

Fel! Okänt namn på

över ansvaret för näringspolitik, arbetsmarknadspolitik, kulturpolitik och regionalpolitik samt få tillgång till EU:s strukturfonder. De regioner som ser möjligheterna och bildas ska, när de visat att de är redo, få ta över dessa politikområden från staten. På så vis bildas en asymmetrisk federalism, där staten lämnar ifrån sig ansvaret till en lägre politisk nivå i den takt som den lägre nivån klarar av att ta makten och ansvaret.

För Centerpartiet är inte regionernas utformning den viktigaste frågan, utan regionernas innehåll. Om vi ska klara av att få tillväxt i hela landet är det centralt att de regioner som bildas verkligen får självbestämmande över tillväxtfrågorna. Vi emotsätter oss starkt en regionalisering som bara syftar till att stärka statens makt över tillväxten genom att ovanifrån bilda statliga tillväxtregioner.

Starka självständiga regioner är även en förutsättning för att stärka den kommunala nivån, där kommunpolitikerna får lättare att driva tillväxtfrågorna både i sina egna kommuner och i samarbete över kommungränserna. När regionerna får makten över de politikområden som kan stärka tillväxten blir kommunerna en viktig samarbetspartner i tillväxtarbetet.

Centerpartiets politik för en uthållig tillväxt bygger på att vi inte är rädda för olikheter. Vi ser olikheter mellan olika delar av landet som en tillgång, som varje kommun och region kan dra nytta av. Precis som Arvidsjaur och Arjeplog drog nytta av kylan för att skapa ett av världens ledande testområden för bilar kan varje kommun och region i Sverige dra nytta av just de specifika förhållanden och kunskaper som finns lokalt. Men det förutsätter att de som lever och bor i området tillåts fatta besluten. Därför måste vi släppa loss tillväxtpotentialen och regionalisera Sverige.

6.1.12 De gröna näringarna

De gröna näringarna betyder mer för Sveriges ekonomi och sysselsättning än vad de flesta i vårt samhälle har klart för sig och de svarar för ett samlat produktionsvärde på 280 miljarder kronor, exklusive energisektorn. Enskilt ägande av jord och skog utgör basen för lantbruksföretagen, som dominerar landsbygdens näringsliv och utgör landets största småföretagargrupp. Vi behöver modernisera jordbrukspolitiken och utveckla skogsnäringen genom att skapa bättre förutsättningar för småföretagaren. Om vi gör det vinner vi öppna landskap, tillväxt i livsmedelsförädlingsföretag, en ökad turistnäring, småskaligt skogsbruk och inte minst lokalt odlade grödor till livsmedel och energi. Allt detta främjar den biologiska mångfalden och är en oundgänglig del i omställningen mot ett hållbart samhälle.

Vi måste öka konkurrenskraften för den svenska livsmedelsproduktionen för att säkra inhemsk produktion med hög kvalitet. En modern jordbrukspolitik innebär en god miljö och djuromsorg. Det måste bli lönsamt att satsa på miljön och inte som i dag hindras av alltför tunga ekonomiska pålagor. Vi har tidigare påpekat de negativa effekterna av det klena svenska förhandlingsresultatet i EU, med konsekvenser som nedskärningar i det svenska miljöprogrammet för jordbruket och sämre konkurrensförhållanden för den svenska landsbygden. Vi avser att försöka mildra effekterna genom tillförsel av nat-

ionella budgetmedel. Ett uthålligt skogs- och lantbruk kräver utbyte av kunskap och information. Det är viktigt med en fortsatt satsning på forskning, utveckling och rådgivning inom området.

En stor och växande andel av Sveriges energiförsörjning baseras på bioenergi. Här har landsbygden och de gröna näringarna stor betydelse för både svensk ekonomi, säkerhet och miljö.

6.1.13 Effektivare myndigheter

Kanske har behovet av en effektiv statsapparat och god samhällsstyrning aldrig varit mer påtagligt. Framtidens välfärdsåtaganden måste säkras, och ett viktigt led i detta arbete är att begränsa den svenska statsapparats utbredning. Centerpartiet upplever en frustration över regeringens benägenhet att inrätta en ny myndighet för varje politisk fråga, för att på så vis föra dem bort från dagordningen. Vi menar att myndigheters verksamhet först och främst ska gagna medborgarnas intressen, vilket förutsätter produktiva och resultatrika organisationer.

Ekonomistyrningsverket (ESV) har undersökt myndigheters OH-kostnader och resultatet visar att statsförvaltningen kan effektiviseras genom en översyn av den gemensamma administrationen. ESV menar att alla myndigheter kan öka effektiviteten och på så vis spara pengar, framför allt genom att myndigheterna uppmanas att flytta till billigare lokaler och utnyttja modern teknik och s.k. ”shared service”-lösningar. ESV gör bedömningen att den totala OH-kostnaden, dvs. kostnader för gemensam styrning, samordning, administration och lokaler, i statens myndigheter uppgår till ca 45 miljarder kronor per år. Detta motsvarar 25 % av statens totala driftkostnad.

Dagens myndighetsstruktur, där statens ansvarsområden är uppdelade på flera olika myndigheter, leder till att flera myndigheter utför närbesläktade uppgifter eller t.o.m. samma uppdrag. Många myndigheter är dessutom mycket små, vilket leder till att OH-kostnaderna utgör en oproportionerligt stor del av myndigheternas totala kostnader.

Tillsamman med övriga partier i Allians för Sverige hävdar Centerpartiet att det finns möjlighet till stora besparingar genom effektivisering, sammanslagning och nedläggning av statliga myndigheter. Centerpartiet har försiktigtvis för 2006 aviserat samlade besparingar fördelat inom olika områden på 3 miljarder kronor. Vår uppfattning, som stöds av ESV:s undersökning, är att en effektivare kostnadshantering är fullt möjlig. Besparingsmöjligheterna med en effektivisering av myndigheternas struktur och kostnadshantering är sannolikt betydligt större.

Allians för Sverige 6 Myndighetsbesparingar

Allians för Sverige föreslår ett besparingsprogram inom den statliga byråkrtin. Antalet myndigheter har ökat i snabb takt under de senaste åren. Samtidigt visar Ekonomistyrningsverkets undersökningar att bara omkring hälften av myndigheternas anslag går till kärnverksamheten. Resten går bl.a. till att täcka kostnader för lokaler, IT-stöd och administration.

Fel! Okänt namn på

Vi föreslår att anslagssparandet på Regeringskansliet minskas, att de statliga kompetensöverföringsjobben dras in och att anslaget till Arbetsmiljöverket minskas. Under 2006 inleds också avvecklingen av Integrationsverket, Arbetslivsinstitutet och Myndigheten för skolutveckling.

Tillsammans med effektiviseringar på ett antal myndigheter förstärker vår satsning på minskad byråkrati statens finanser med 1,5 miljarder kronor.

6.2 Politik för delaktighet och valfrihet

6.2.1 Låt politiken formas runt köksborden!

Grunden för Centerpartiets politik är att bygga ett samhälle där människor får växa. Utifrån den idén ska samhällets funktioner och institutioner utformas. Vi tror att människors grogrund stärks bäst om samhället vilar på den jordmån där vi utför vårt dagliga värv. Människors vardag måste vara utgångspunkten för vår politik. Det är runt köksbord, i arbetsplatsernas fikarum, vid gungställningar och fotbollsplaner där personer samlas och samtal förs som politiken formas.

Centerpartiet vill se ett samhälle där den enskilda individen är stark i sig och där människor ges största möjliga utrymme att tillsammans forma sin vardag och leva sina egna liv. Samtidigt måste människor kunna lita på att det offentliga finns där som ett stöd den dag det civila samhället inte räcker till. Detta uppnår vi genom att skapa så små och så starka politiska enheter som möjligt, genom att all makt delegeras underifrån och uppåt samt genom att enskilda ges verklig makt att överklaga orättfärdig myndighetsutövning, genom exempelvis en författningsdomstol.

Att ovanifrån bestämma hur folk ska leva sina liv har aldrig fungerat, och kommer aldrig att fungera. Utgångspunkten måste tas i att den enskilde vet vad som är bäst för denne och att det civila samhället är en stark kraft som ska stötta, inte motarbetas eller via regler och bidrag styras åt det håll som kommun och stat bestämt. Beslut ska aldrig fattas längre ifrån människors vardag än vad som är nödvändigt. Utgångspunkten är att det som sköts effektivt på lokal nivå också ska skötas där, i andra hand om den lokala nivån inte kan fylla sin uppgift ska besluten föras upp till den regionala nivån, därefter på nationell nivå och i sista hand på EU-nivå.

Därför vill vi se ett Sverige med små starka kommuner och stora starka regioner, där båda enheterna har makten och de ekonomiska resurser som behövs för att sköta sina angelägenheter. Statens uppgift är i första hand att vara den sammanhållande kraften och ett smörjmedel i tillväxtarbetet. Centerpartiet bejakar olikheter och mångfald mellan kommuner och regioner eftersom vi ser det som ett tecken på att folkviljan lokalt har fått fullt genomslag. För Centerpartiet är EU en viktig del av demokratin. EU har kraften och förmågan att sköta de frågor som staten inte mäktar med. Det handlar om freden, miljön och den internationella brottsligheten.

6.2.2 Lyft fram demokratifrågorna i ett demokratikonvent

All makt ska utgå ifrån folket. Vad är väl då lämpligare än att folkets valda representanter bjuder in hela Sverige att under ordnade former delta i arbetet med en ny konstitution som gäller oss alla, som reglerar grunderna och ramar för vår samlevnad och fortsatta demokratiska utveckling.

Centerpartiet föreslår att regeringen ska ges i uppdrag att genomföra ett demokratikonvent. Sverige har en god och specifik tradition av medskapande starka folkrörelser som tar aktiv del i samhällets utveckling. De spelar en betydelsefull roll för hela det civila samhället och måste engageras i detta arbete. Självklart måste konventet också samla representanter från dagens olika nivåer – såväl kommuner, landsting, regioner, riksdag som EU. De närmare formerna för konventets arbete och sammansättning förutsätts bli föremål för särskilda överväganden.

6.2.3 Kommunal ekonomi

Det kommunala självstyret måste respekteras. Statens riktade statsbidrag har under flera år haft en urholkande effekt på kommunernas ekonomi. Underfinansierade statliga reformer är fortfarande en av de främsta orsakerna till bristande stabila planeringsförutsättningar i Sveriges kommuner. Om kommunerna ska kunna klara välfärden, en god ekonomisk hushållning och balanskravet krävs att finansieringsprincipen respekteras.

Centerpartiet föreslår en inkomstskattereform som innebär kraftigt ökade disponibla inkomster för låg- och medelinkomsttagare. Tillsammans med Allians för Sverige presenterar vi nu en vidareutveckling av vår tidigare reform. Det innebär att dagens grundavdrag ersätts med ett jobbavdrag, som utformas som en statligt finansierad skatterabatt. De som har arbetsfria inkomster behåller nuvarande grundavdrag. Vid sidan av de ekonomiskt positiva effekterna för låg- och medelinkomsttagare, i synnerhet kvinnor, medför reformen en kraftig förstärkning av kommunernas skattebas. När ekonomin växer och människors löner ökar får kommuner och landsting större intäktsökningar än i dag. Med vårt inkomstskatteförslag ökar skattebasen i kommuner med låg skattekraft med mer än genomsnittet. Samtliga kommuners skattebas stärks och beroendet av statsbidrag minskas. Detta ökar kommunernas möjlighet att själva besluta om och påverka skola, omsorg och barnomsorg. En stärkt kommunal skattebas möjliggör också höjda kvinnolöner i traditionella låglöneyrken i offentlig sektor.

6.2.4 Sverige framställs ofta som ett jämställt land

Mycket positivt har skett på jämställdhetsområdet, och i jämförelse med många andra länder har möjligheterna för svenska kvinnor blivit bättre. Men mycket återstår att göra innan Sverige på allvar kan sägas vara ett jämställt land. Fortfarande tjänar män mer än kvinnor. Fortfarande startar fler män än kvinnor företag. Fortfarande är det kvinnorna som utför den största delen av det obetalda arbetet i hemmet och tar störst ansvar för barnen. Fortfarande diskrimineras många kvinnor, enbart på grund av sitt kön, och fortfarande

Fel! Okänt namn på

finns det män som slår kvinnor. Allt detta är tecken på ett samhälle där mannen i många avseenden fortfarande är överordnad kvinnan. Fortfarande, år 2005, har vi ett historiskt arv som innebär att mannen är den som betraktas som normen i det svenska samhället.

Om vi ska lyckas bryta med de invanda maktstrukturerna måste det skapas förutsättningar för en jämställdhet som låter både kvinnor och män utvecklas och där systemen inte konserverar fördelningen av makt och resurser utifrån ett könsperspektiv. Med rätt förutsättningar är det möjligt att bryta kvinnors underordning i samhället så att kvinnor och män får lika valmöjligheter i livet och att alla behandlas lika oberoende av kön. Centerpartiet föreslår bland annat sänkta inkomstskatter för lågavlönade (ofta kvinnor), ökade möjligheter för kvinnor att starta och driva företag, konkurrensutsatt offentlig sektor så att kvinnor kan få fler arbetsgivare att välja mellan, större valfrihet för både kvinnor och män som är föräldrar samt flera åtgärder som ska stoppa våldet mot kvinnor.

6.2.5 Barnfamiljernas ekonomi

Unga familjer upplever att de inte har tillräckligt mycket makt över sin tillvaro och har svårt att få ihop livspusslet i vardagen. Tiden är knapp. Många kämpar varje dag för att hinna lämna och hämta barn på dagis och att saxa arbetstid och semester för att få så mycket tid som möjligt tillsammans med barnen. För många är det svårt att få pengarna att räcka till även om båda föräldrarna arbetar heltid. Både barn och föräldrar lider av att inte ha mer tid tillsammans i vardagen. Centerpartiet föreslår därför insatser i tre olika system.

För det första ska alla ges möjlighet till mer tid med barnen när de är som allra minst. Föräldraförsäkringen syftar till detta för båda föräldrarna. För att stimulera fler pappor att ta ut föräldraledighet behöver taken höjas till 11 basbelopp (ca 36 000 kr/månad), samtidigt som det är viktigt att höja golven i försäkringen till 200 kr så att all oavsett inkomst får en rimlig ersättning.

För det andra är det viktigt att göra det möjligt för alla föräldrar att tillbringa mer tid med barnen och förena arbetsliv med familjeliv under barnets förskoleålder. Vi föreslår därför kraftigt höjda barnbidrag för de minsta barnen, och sänkta skatter för människor med låga och medelinkomster prioriteras. Centerpartiet anser inte att regeringens generella höjning av barnbidragen är rätt prioriterad. Centerpartiet vill i stället koncentrera höjningen till när barnen är små. Vi vill fördubbla barnbidraget för barn i förskoleåldern (1–4 år) och höjer under budgetperioden barnbidraget med 700 kr/mån i ett första steg.

För det tredje är det viktigt att skapa reella valmöjligheter inom barnomsorgen genom införande av barnomsorgspeng. Den orättvisa maxtaxan avskaffas. Centerpartiet vill i stället införa en barnomsorgspeng, som innebär att föräldrarna får en check som berättigar till köp av barnomsorg, som är tillräckligt stor för att betala den övervägande delen av en normal barnomsorgsplats.

Det är fortfarande flest kvinnor som arbetar deltid och har huvudansvaret för hem och barn. Centerpartiets förslag om hushållsnära tjänster med skatte-subvention ökar kvinnors möjligheter till heltidsarbete och bidrar till en marknad för nya tjänster och välfärdsföretag. Förslagen om skattesubvention av hushållsnära tjänster och barnomsorgsavgift ger dessutom stimulans åt tjänstemarknaden, och barnomsorgspersonalen ges ökat utrymme för entreprenörskap och verksamhetsutveckling.

Tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige föreslår Centerpartiet förändringar av inkomstgrunden för föräldraförsäkringen, vilket ska utgöras av de senaste 12 månadernas inkomst. För den som har gått upp eller ned i arbetstid ska den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) i stället ska beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Allians för Sverige 7 Föräldraförsäkringen

Allians för Sverige föreslår att inkomstgrunden för föräldraförsäkringen (SGI) ska beräknas på samma sätt som föreslagits för sjukförsäkringen.

Effekten av förslaget för den offentliga sektorns finanser, exklusive ålderspensionssystemet, beräknas till 0,2 miljarder kronor 2006.

6.2.6 Sjukskrivningar och förtidspensioner

För att nå framgång i arbetet med sjukskrivningarna är det av största vikt att arbetslinjen tydligt görs till sjukförsäkringens mål. Sjukförsäkringen måste reformeras så att det blir förmånligt att gå tillbaka till att arbeta. Det är också viktigt att socialförsäkringarna förändras så att det stimulerar till nyföretagande och företagande.

Under perioden 1997–2003 steg antalet personer som var frånvarande från arbetsmarknaden på grund av sjukskrivning och förtidspensionering kraftigt. Regeringen misslyckades med att möta denna uppgång med uppföljning och rehabilitering, vilket medförde att många gick sjukskrivna så länge att de helt tappade fästet på arbetsmarknaden. För att hyfsa statistiken inledde regeringen 2003 en ”operation sopa-sjukskrivningarna-under mattan”, dvs. en massiv ökning av antalet förtidspensioneringar. Att regeringen, samtidigt som man lämnade 60 000–70 000 människor per år i ett permanent utanförskap med en ersättningsnivå om 64 % av inkomsten, anklagat de borgerliga partierna för att vilja sänka ersättningsnivåerna är ett hyckleri av första graden.

Resultatet syns nu – i form av långsamt sjunkande sjukskrivningar, men en mycket hög andel av den arbetsföra befolkningen i förtidspension. Denna utveckling har varit en tragedi för många av dem som drabbats av sjukdom och inte på egen hand har lyckats kämpa sig till rehabiliteringsinsatser. Samtidigt är det ett slöseri med mänskliga resurser. De samlade kostnaderna för sjukförsäkringssystemen uppgår nu till 130 miljarder kronor, och till detta kommer kostnader för bortfall i skatteintäkter och produktion, inte minst i offentlig sektor. Att reformera sjukförsäkringssystemen så att de ger människor stöd att komma tillbaka i arbete så fort som möjligt är en av de viktigaste politiska uppgifterna under de närmaste åren.

Fel! Okänt namn på

Det behövs förbättrade rutiner kring alla längre sjukfall så att det säkerställs att alla människor blir föremål för uppföljning och vid behov rehabilitering eller stöd att söka ett nytt arbete. Centerpartiet har tillsammans med de övriga partierna i Allians för Sverige kommit överens om ett antal åtgärder för att minska kostnaderna för sjukförsäkringen och förtidspensionerna. Det omfattar bl. a. förändrad beräkning av SGI, privatisering av trafikens sjukförsäkringskostnader, ändrad pensionsförmån i förtidspensionen och diverse åtgärder för att stärka arbetslinjen i sjukförsäkringarna.

Centerpartiet är övertygat om att de kontrollåtgärder som redovisas ovan kommer att leda till drastiskt minskade kostnader för sjukskrivningarna. Då vi inte kan tillgodoräkna oss några finansiella effekter av dessa framtida beteen- deförändringar i vårt budgetförslag inför vi en andra karensdag (dag 2) fr.o.m. 2008. I kommande budgetförslag kommer vi att utvärdera resultatet av de regelförändringar och kontrollåtgärder som införts på sjukförsäkringsområdet. Då kommer vi också ta ställning till behovet av att införa karensdagen eller andra förändringar i sjukförsäkringen.

Allians för Sverige 8 Ändrad inkomstgrund i sjukförsäkringen

Allians för Sverige föreslår att den sjukpenninggrundande årsinkomsten (SGI) ska utgöras av de senaste 12 månadernas inkomst. För den som har gått upp eller ner i arbetstid beräknas SGI i stället efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Den sammantagna effekten på offentlig sektor, exklusive ålderspensions- systemet, beräknas uppgå till 0,3 miljarder kronor 2006.

Allians för Sverige 9 Åtgärder i förtidspensionen

Allians för Sverige föreslår att 80 % av antagandeinkomsten (den inkomst som förtidspensionen beräknas på) ska vara pensionsgrundande. Detta innebär att pensionsförmånen blir densamma som i sjukförsäkringen.

Förslaget medför en besparing för offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, på 2,6 miljarder kronor 2006.

Allians för Sverige 10 Kontrollåtgärder i sjukförsäkringen

Allians för Sverige föreslår att arbetsgivare ges en lagreglerad rätt att kräva sjukintyg av sina anställda från första sjukdagen. Vidare ska beslut om aktivitets- och sjukersättning fattas av tjänstemän på Försäkringskassan, med hjälp av underlag från försäkringsläkare. Försäkringskassan och Skatteverket ges ett ökat ansvar för bedrägeriundersökningar.

Allians för Sverige kommer att därtill föreslå ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna att minska kostnaderna för sjukfrånvaron. Det gäller dels att förbättra möjligheterna till vård och rehabilitering, dels att motverka överutnyttjande av försäkringen.

Sammantaget ska förslagen minska kostnaderna för sjukskrivningarna med 2,3 miljarder kronor 2006.

Allians för Sverige 11 Oförändrat tak i sjukförsäkringen

Allians för Sverige motsätter sig regeringens förslag att höja taket i sjukförsäkringen till 10 basbelopp.

Förslaget förbättrar det finansiella sparandet med 0,8 miljarder 2006.

6.2.7 Trafikförsäkringen

Allians för Sverige 12 Trafikförsäkringen

Allians för Sverige föreslår att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. En sådan reform bedöms på sikt ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Erfarenheterna från bl.a. Finland visar att både skadefrekvensen och de totala kostnaderna kan minskas betydligt.

För 2005 uppskattas statens sjukpenning- och sjukersättningskostnader till följd av trafikskador till knappt 8 miljarder kronor. Därav utgör kostnader för sjukskrivningar cirka 1 miljard kronor och förtidspensioner knappt 7 miljarder kronor. Den sammanlagda skulden för framtida utbetalningar för att täcka historiska kostnader beräknas till ca 70 miljarder kronor.

Samtliga tillkommande kostnader för skador som inträffar efter den 31 december 2005 ska bäras av trafikförsäkringen. Därtill införs en särskild trafikförsäkringsavgift för att täcka avvecklingskostnaderna för de befintliga trafikskadorna. Avgiften tas ut som ett procentuellt påslag på trafikförsäkringspremien.

Förslaget innebär att statens kostnader för befintliga trafikskador minskar med 0,8 miljarder 2006 samt att en premieintäkt på 2 miljarder kronor tillkommer på statens inkomstsida. Sammantaget förbättras statens finansiella sparande med 2,8 miljarder kronor 2006.

Beräkningen är baserad på att reformen kan genomföras omgående. Besparingens storlek kan dock komma att ändras och förskjutas något i tiden.

6.2.8 Ökad tillgänglighet i vården

Vården i Sverige håller en hög teknisk nivå och ger mycket bra vård sedan man väl fått tillgång till den. Problemen ligger tidigare. Många människor upplever stora problem med tillgängligheten. Redan vid telefonbokningen av tider drabbas många av köer. Väntetiderna vid besök i primärvården varierar mellan olika landsting, men väntetider på en vecka och ännu mer förekommer. Sedan man fått remiss till specialist inträder en ny väntetid, och för vissa operationer och behandlingar kan väntetiderna – åtminstone i vissa landsting – sträcka sig upp mot ett år.

En bra tillgänglighet i vården är framför allt viktigt för att människor ska känna sig trygga och så fort som möjligt kunna återställa sin hälsa. Men det har också samhällsekonomisk betydelse. Om vården i högre grad skulle kunna tillgodogöra sig de samhällsekonomiska vinsterna vid t.ex. kortade köer skulle det både kunna stärka vårdsektorns motivation och leda till att

Fel! Okänt namn på

resurser för en stärkt vård kunde frigöras. Ett sätt att åstadkomma detta är s.k. finansiell samordning mellan vård och försäkringskassan. Passiva bidragspengar omvandlas till aktiva vårdinsatser som minskar behovet av bidrag. Det mänskliga lidandet minskar då det möjliggör att människor kan komma tillbaka till arbetet snabbare.

Den vårdgaranti som Centerpartiet utformade tillsammans med de övriga partierna i Allians för Sverige inför valet 2002 innebar en utfästelse att landstingen skulle tillhandahålla behandling inom tre månader, och på sikt ännu snabbare, efter konstaterat behandlingsbehov. Centerpartiet verkar för att garantitiden ska kortas ytterligare.

Detta innebär att patienten ska ha rätt till operation eller annan behandling inom en viss tid – på sikt en månad – efter konstaterat behandlingsbehov. Om landstinget inte kan anvisa behandling inom denna tid ska patienten ha rätt att söka vård hos annan vårdgivare, privat eller offentlig, inom landet och inom EU.

Den vårdgaranti som regeringen avser att införa fr.o.m. den 1 november 2005 bygger främst på avtal med landstingen. För att en vårdgaranti ska bli stabil och verkligen stärka patientens rättigheter behöver man i högre grad skapa automatiska drivkrafter som gör att individen kan kräva ut sin rätt samt att den samlade vårdkapaciteten kan tas till vara. En mångfald av vårdgivare är här en fördel eftersom det ger patienten fler alternativ att välja mellan om det egna sjukhuset inte klarar garantitiden.

6.2.9 Avgifter vid receptutlämning

Centerpartiet föreslår att en avgift på 25 kr per expeditionstillfälle införs vid uthämtning av receptbelagda produkter på apotek. Expeditionsavgiften är densamma oavsett antalet uthämtade produkter och antalet expedierade recept vid ett expeditionstillfälle. Höjda avgifter är en finansieringskälla, men skapar också incitament att se över eventuell över- och felmedicinering av patienter som kan uppstå när flera läkare ordinerar läkemedel för en och samma patient.

6.2.10 Investera i hälsa

Även om Sverige statistiskt har en tätposition när det gäller folkhälsa kan vi under senare år se klara orostecken. Framför allt utvecklingen av den psykiska ohälsan ger skäl till oro. Undersökningar visar en tydlig uppgång av antalet människor som uppger att man mår dåligt, och flera undersökningar tyder på att denna tendens är särskilt stark bland unga. Alkoholkonsumtionen har under senare år ökat kraftigt, övervikt och fetma ökar liksom sexuellt överförbara sjukdomar.

För att främja människors förmåga att förstå sin egen hälsa och patienters möjligheter vill Centerpartiet införa ett nationellt hälsonät och individuella elektroniska hälsopass. Det nationella hälsonätet innebär en fungerande samordnad informationsinfrastruktur som möjliggör användande av elektroniska journaler (och hälsopass, se nedan) på ett integritetssäkert sätt. Hälsonätet omfattar också möjligheter till automatisk registrering av avidentifierade data

av resultatet från olika behandlingar, hos olika vårdgivare etc. I hälsonätet ingår också en nationell hälsoportal med tillgängliga kvalitetsregister.

Centerpartiet ser i dagsläget ingen möjlighet att inkludera tandvården i sjukvårdsförsäkringen och en övervägande offentlig finansiering. I stället inriktar sig Centerpartiets tandvårdspolitik på att värna de ekonomiskt mest utsattas tandvårdsbehov, att stärka konkurrensen och entreprenörskapet i tandvården samt att ge patienterna bättre verktyg att pressa priserna.

Ett nationellt center för komplementär medicin bör skapas. Centret ska ägna sig åt värdering av olika behandlingsmetoders effektivitet samt fungera som bas för att sprida information och kunskap om verksamma komplementära behandlingsmetoder till bl.a. sjukvårdshuvudmän m.m. Centret ska också ha bibliotek och konferenslokaler m.m. för att kunna fungera som mötesplats och kunskapscentrum för berörda verksamheter. För finansieringen av centret föreslås ett nytt anslag om 10 miljoner kronor per år.

Centerpartiet anslår medel för föräldragrupper. Föräldragrupper som träffas med regelbundenhet, byter erfarenheter, tar del av ny information, umgås m.m. har visat sig vara ett verksamt medel för att stärka de sociala nätverken kring föräldraskapet, men även att öka fädernas delaktighet, minska skilsmässofrekvensen m.m. Föräldragrupper ger även föräldrar en arena för att diskutera och komma överens om hur man ska hantera gemensamma problem som t.ex. barn och ungdomars alkohol- och droganvändning, skolfrågor, förhållningsregler för barn och ungdomar m.m.

Centerpartiet ser ett stort värde i livaktiga handikapporganisationer och anslår ytterligare medel till dessa. Handikapporganisationerna fyller en viktig roll som opinionsbildare, men ännu viktigare är de i egenskap av mötesplatser, stödjepunkter och verktyg för medlemmarna att förbättra sina villkor och sin livskvalitet. Förändringar i bidragssystemen har under senare år medfört försämrad ekonomi för många, främst mindre, handikapporganisationer.

6.2.11 Äldre

Ålder och erfarenhet är en samhällsnyttig resurs som ska uppskattas och tas till vara. Äldre ska vara socialt och politiskt delaktiga, ha makt över sin livssituation och kunna leva under ekonomisk och social trygghet. Ålderssegregering och åldersdiskriminering ska bekämpas.

De sämst ställda pensionärernas situation måste förbättras. Centerpartiet vill höja garantipensionen med 1 500 kr 2006 och ytterligare 1 500 kr 2007. Vi vill även utreda om bostadstillägget för pensionärer kan omvandlas till en höjning av de lägre pensionerna för att på så vis öka pensionärernas makt över sin egen ekonomi.

Åldersdiskrimineringen på arbetsmarknaden måste upphöra. Centerpartiet vill underlätta för människor att orka arbeta fram till 65 år. För personer över 65 år vill Centerpartiet avskaffa arbetsgivaravgifterna genom ett nytt "arbetsmarknadskontrakt".

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar. Många äldre oroar sig för en hårdare ransonering av såväl hemtjänst som trygga boenden. Det behövs en strategi för en ekonomiskt hållbar äldreomsorg och en genomlysning av vad

Fel! Okänt namn på

som behöver göras för att fler trygga äldreboenden med service ska kunna växa fram.

Den äldre måste ges möjlighet att välja omsorg och boende. Centerpartiet verkar för en Fritt val-reform och kraftigt sänkt pris på hushållsnära tjänster efter mönster från bl.a. Finland.

Personalen i äldreomsorgen måste få högre status och bättre arbetsvillkor och karriärvägar. Centerpartiet vill öppna upp för entreprenörerna i äldreomsorgen att stiga fram. En ökad mångfald av vårdgivare är viktigt för att personalen i äldreomsorgen ska få större frihet och bättre villkor. Det ger också förutsättningar för en växande tjänstemarknad och framtida exportinkomster.

6.2.12 Volontärsarbete och det civila samhället

Civilsamhällets organisationer har alltid utgjort ett oersättligt inslag i omsorgen om samhällets mest utsatta. I arbetet med t.ex. uteliggare eller missbrukare har Frälsningsarmén och andra ideella organisationer ofta en större förmåga till kontakt eftersom de hjälpbehövande ofta misstror myndigheter. Pensionärsorganisationernas väntjänst är ett annat exempel som visar hur frivilliga insatser kan bidra med en personlig värme som ibland är svår att tillhandahålla i den offentliga servicen. Det personliga solidaritetsarbetet är viktigt för att hålla allas vårt personliga ansvar och vår solidaritet levande.

I Stockholm har frivilligorganisationerna skapat en gemensam ”volontärsförmedling” där enskilda som vill göra en insats kan komma i kontakt med hjälporganisationerna via Internet. Även i många andra kommuner pågår liknande ansträngningar i mindre skala. Det vore önskvärt att fortsätta arbetet med att finna former som underlättar ”rekryteringen” till frivilligorganisationer.

Sverige behöver en samlad strategi för att backa upp och främja den ideella sektorn och frivilligarbetet. Centerpartiet har föreslagit att en nationell volontärskommitté ska bildas efter kanadensiskt mönster för att samordna arbetet och utreda behov av politiska åtgärder. Volontärskommittén bör ledas av Forum för frivilligt socialt arbete och bestå av representanter för frivilligorganisationer, Socialstyrelsen, Kommun- och Landstingsförbunden, arbetsgivarorganisationer och fackförbund.

Volontärskommittén bör få ett statligt anslag och i likhet med den kanadensiska förebilden få vidsträckt befogenheter i det överordnade syftet att mobilisera och utveckla de svenska volontärsinsatserna. Det handlar om att skapa opinion, inventera det svenska frivilligarbetet, lämna förslag till hur de offentliga välfärdstjänsterna bör organiseras, utreda behovet av regelförändringar och lagstiftning, organisera forskning, utbildning, informationsspridning samt utdela priser, förtjänstbevis, intyg och diplom till volontärer.

6.2.13 Alla ska kunna påverka sitt boende

Centerpartiet vill ge varje människa möjligheten att själv påverka sin boendesituation. Genom en bostadspolitik baserad på federalismens principer kan fler människor bli delaktiga i att själva utforma sin boendemiljö efter de olika

förutsättningar som finns i Sverige. Alltför många människor är i dag i kläm på en bostadsmarknad som inte fungerar. Därför är en reform nödvändig. Genom att reformera hyressättningen kan fler ges möjligheten att komma in på bostadsmarknaden. Ett reglerat system där människor är beroende av statens engagemang i bostadsbyggandet kan ersättas av en ordning med mångfald där man är fri att välja själv.

I ett reformerat system finns inte plats för statliga interventioner och subventioner som snedvrider konkurrensen. Tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige vill Centerpartiet därför avskaffa investeringsbidraget för nybyggnation av hyresrätter och även avveckla räntebidraget. Centerpartiet föreslår också ett avskaffande av fastighetskatten på flerfamiljshus.

Investeringsbidraget för anordnande av studentbostäder, som fanns för bostäder påbörjade mellan 2000 och 2003, visade sig vara ett verksamt stöd som bidrog till ett ökat byggande av studentbostäder. Därför återinför vi det riktade investeringsbidraget till studentbostäder med 150 miljoner.

Behovet av bostäder, och då framför allt studentbostäder, är i många fall akut. Även om byggandet av studentbostäder skulle komma i gång skulle detta inte täcka behoven och framför allt inte tillräckligt snabbt. Efter modell av Norge vill Centerpartiet avsätta 50 miljoner till skattereduktion vid uthyrning av del av privatbostad.

Sverige har ett gammalt bostadsbestånd och behovet av underhåll växer och blir alltmer akut. Inte minst märks detta bland de hyresrätter som byggdes inom ramen för det s.k. miljonprogrammet. Centerpartiet avsätter därför 350 miljoner för underhåll och ombyggnad under 2006.

Byggbranschen som kännetecknas av ett fåtal stora aktörer som tillsammans dominerar marknaden behöver även den reformeras. Genom en mer marknadsinriktad och prismedveten byggbransch kan kostnaderna för nya bostäder sänkas. Genom en ny reformerad bostadspolitik kan fler ges möjligheten att själva påverka sitt boende och sin livssituation.

Allians för Sverige 13 Bostadsfinansiering

Allians för Sverige föreslår att räntebidraget avvecklas till 2011. Förslaget innebär att inga nya räntebidrag beviljas. För de fastigheter som i dag har räntebidrag och som är befriade från fastighetskatt sänks schablonen för beräkning av räntekostnaden till 20 % 2006 från dagens 30 %. Därefter trappas schablonen ned successivt under en femårsperiod. För övriga fastigheter trappas schablonen för beräkning av räntekostnaden ned från 14 % 2006 till 0 % 2011.

Utöver detta avskaffas skattelättnaden för vissa byggtjänster och investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder. Beviljandet av nya stöd i dessa system upphör omedelbart.

Förslagen beräknas medföra en sammantagen besparing för den offentliga sektorn på 2,2 miljarder kronor 2006.

Fel! Okänt namn på

6.3 Politik för ett grönare Sverige

6.3.1 Teknikskiftet

I dag vet vi ganska väl vad som är problemet, och det finns även mycket ny spännande teknik och vetenskap ute på marknaden eller i forskningsinstitut världen över. Teknik och kunskap skulle om den användes fullt ut världen över, kunna minska belastningen av växthusgaser och miljögifter. Men även utarmning av arter och naturområden skulle med kunskap kunna vändas. Dilemmat är att teknikskiftet och kunskapsspridningen inte går fort nog, det finns en enorm tröghet hos systemen i världen och i Europa. Centerpartiet vill att vi i Sverige ska gå före och stå för nytänkandet. Vi måste genomföra teknikskiftet. Det är endast genom modern teknik som vi kan ställa om till ett hållbart samhälle.

Miljöarbetet måste sättas i fokus för att tillväxt och utveckling ska kunna svara upp till en hållbar utveckling. Den kortsiktiga vinningen måste ställas i relation till den långsiktiga rikedom som miljöinsatser ger. Centerpartiet anser att den miljödrivna teknikutvecklingen utgör en stor potential i detta sammanhang. Miljön som drivkraft skapar nya tillväxt- och utvecklingsmöjligheter för hela det Svenska näringslivet. Genom att vi i Sverige använder lagstiftning och ekonomiska styrmedel för att skydda naturen kan vi alltså göra en tjänst för de företagen som satsar på miljöarbete och ny teknik. Det är möjligt att tjäna pengar på att förbättra vår miljö! Det är den absolut starkaste drivkraften för en omställning, ett teknikskifte, mot ett hållbart samhälle.

Vi måste satsa mer resurser på forskning och utveckling, men vi behöver också använda den kunskap som redan finns. Sverige har dessutom unika möjligheter att tillgodose en global marknad för miljöteknik. Vi behöver skapa incitament och förutsättningar för att implementeringen av den befintliga nya tekniken och kunskapen ska ske snabbare. Vår vision är att Sverige ska vara ett föregångsland i omställningen mot ett miljömässigt hållbart samhälle. Men politiken har precis som landgränser sina begränsningar. Bara politiska beslut oavsett om de handlar om lagstiftning eller stimulanser kan aldrig helt ersätta det personliga ansvaret. Däremot har politiska beslut en avgörande roll för att människors miljövänliga beteende ska uppmuntras, inte försvåras.

6.3.2 Reformerade miljömål

Sveriges miljömålsarbete präglas av ett uppifrånperspektiv drivet av riksdag, regering och myndigheter. Enskilda människors och privata företags engagemang och delaktighet har kommit i andra hand. Vi anser att detta är olyckligt eftersom vi tror att människors vilja och förmåga att förbättra miljön skapar kreativa innovationer och det lokala förändringsarbete som krävs för att uppnå miljömålen. Vänsterkartellen bygger på centralstyrda beslut och komplicerad och stelbent myndighetsprövning. Det är en myndighetsutövning som stundom hindrar miljödriven utveckling och därmed dämpar tillväxten och miljöarbetet i Sverige.

Miljömålsarbetet är en viktig del i den svenska miljöpolitiken, och genom konkreta mål får miljöarbetet en större betydelse. Målen måste dock vara rimliga, begripliga och mätbara samt understödjas av åtgärdsplaner och strategier för att nå dem. Annars är risken stor att miljömålsarbetet blir verkningslöst. Några av dagens miljöproblem kräver starkare och snabbare åtgärder, tydligare långsiktiga spelregler och en snabbare beslutsgång. Två av de viktigaste områdena som vi ser i dag är den enormt stora frågan kring klimatproblemet och det akuta hotet mot Östersjön.

6.3.3 Alternativa bränslen

Centerpartiet ökar storsatsningen på alternativa drivmedel. Glädjande nog kan vi konstatera att även regeringen har insett behovet av detta när man åter höjer anslaget för energiforskning i det syftet. Nya forskarrön menar att växthuseffekten går fortare än vad som förut har antagits, och samtidigt ser vi i dag inte den minskningen av växthusgaser som skulle behövas. Snarare blir vi alltmer varse om att det tar för lång tid att ställa om våra vanor och beteendemönster. Nu krävs det snabbare och effektivare politiska beslut och insatser världen över om vi ska hinna med att påverka utgången av de klimatförändringar som växthuseffekten bidrar till.

Sveriges ekonomi är precis som andra länders djupt beroende av olja. Stigande oljepriser kan på ett markant sätt hindra ekonomisk tillväxt, vilket gör sårbarheten i ekonomin stor. Det finns därför starka ekonomiska skäl, utöver miljömässiga och säkerhetsmässiga, som talar för att ett minskat beroende av olja är önskvärt. Vi skulle vilja se en ändring av EU:s Auto-Oil-direktiv som skulle kunna leda till att de höga bensenpriserna sänks genom en ökad inblandning av etanol i den svenska bensinen. Redan i dag blandas maxgränsen om 5 % in i en stor del av den bensen som säljs i Sverige. Förändras regelverket kommer inblandningen att kunna öka upp till i alla fall 15 %, vilket i sin tur också sänker priset vid pumpen för den vanlige konsumenten. Det finns således inte bara miljömässiga skäl för att ändra direktivet utan också privat- och samhällsekonomiska skäl.

Sverige har goda förutsättningar att producera framtidens förnybara drivmedel oavsett om de baseras på gas eller alkohol. Vi har skogen, vi har åkerarealen och vi har entreprenörerna. Vi har genom vår kunskapsintensiva fordonsindustri goda förutsättningar att producera framtidens miljöfordon. Sverige bör ta täten med sikte på att bli världsbäst på alternativa drivmedel, nya energilösningar och miljöbilar. Nu gäller det att skapa de politiska förutsättningarna för en långsiktig politik som gör att Sverige och svenska företag och tekniker kan bli ledande på en global marknad. Görs det kommer teknikutvecklingen att ta ytterligare fart och en miljödriven tillväxt stimuleras, något som i sin tur leder till nya jobb i Sverige.

6.3.4 Östersjön

Larmrapport efter larmrapport, men inget händer. Det pratas och skrivs rapporter. Det forskas och studeras, och regeringen samlar andra regeringar till samtal. Samtidigt försämras tillståndet hela tiden för vårt unika innanhav.

Fel! Okänt namn på

Östersjön dör. Det är en utveckling som kräver konkreta beslut och åtgärder i alla länder som har sina gränser mot detta värdefulla ekosystem. Centerpartiet vill se en förändring. Vi vill rädda Östersjön, och därför föreslår vi riksdagen att inrätta ett nytt anslag för Östersjön. Anslaget ska gå till att ta fram en heltäckande forsknings- och aktionsplan för Östersjöns miljö, ökade forskningsinsatser samt till ett åtgärds paket för att stärka samarbete som ska bidra till att alla länder kring Östersjön arbetar tillsammans med direkta och snabba åtgärder.

6.3.5 Miljöbistånd

Miljöproblemen i världen är en säkerhetsrisk och i många fall en orsak till konflikter. På grund av dagens överutnyttjande och bristfälliga hantering av naturresurser, utsläpp, snabba befolkningsökningar, diverse demografiska faktorer och välståndsklyftor är det lätt att se hela det ekologiska systemet som hotat. Ovan nämnda hot mot framtidens säkerhet kommer att kräva ett helt nytt fokus på internationellt samarbete med miljön i fokus – detta då många av miljöproblemen kräver lokala, regionala eller globala lösningar, som inkräktar på nationella regeringars rättigheter. Sveriges befolkning har ett stort ansvar och en enorm utmaning i att minska våra ”ekologiska fotavtryck”, för att vi inte ska fortsätta att stjäla miljöutrymme av andra människor och kommande generationer. Som nation har vi också ett stort ansvar i att bistå fattigare länder i deras miljöarbete. Vi väljer därför att vidmakthålla vårt krav om att Sverige ska satsa pengar på miljöbistånd.

6.3.6 Stormpaket

Stormen Gudrun fällde ca 70 miljoner kubikmeter skog. Långt ifrån allas förluster kan täckas av försäkringar. Staten kan heller inte kompensera för alla de kostnader som uppstått, men vi anser att regeringens stöd för skogsägarna är otillräckligt. Det är samhällets uppgift att skapa en grundtrygghet och en framtidstro inom skogsbruket i det drabbade området. Centerpartiet har därför anslagit medel för ett stormpaket med åtgärder som ska underlätta för den enskilde skogsbrukaren och skogsnäringen. Dessa medel bör användas till omhändertagande av virke, nyplantering, underhåll av vägar samt rådgivning för virkesproduktion.

6.4 Politik för ett öppnare Sverige

6.4.1 Integritet

Centerpartiet tror på ett öppet och demokratiskt samhälle, ett samhälle där människor kan känna sig trygga. Rätten till personlig integritet, vars och ens möjlighet att styra över sina egna tankar, sin egen kropp och uppgifterna kring sin person är ett grundläggande fundament i det öppna och demokratiska samhälle Centerpartiet arbetar för.

Fel! Okänt namn på

Hoten mot det öppna, demokratiska och trygga samhället är många och tar varierande uttryck. De farligaste hoten är de som inte är uppenbara, just eftersom de smyger sig på och är svåra att bedöma, bemöta och kanske till och med svåra att upptäcka.

När ett land skakas i grunden av exempelvis en terrorattack är det som allra viktigast att ha en tydlig gemensam värdegrund att falla tillbaka på. Centerpartiet menar att skyddet av den personliga integriteten har en central plats i den värdegrund vi står för.

Trygghet i samhället är en förutsättning för demokrati. Det är rädsla och otrygghet som omvandlat i handlingar och ord blir rasism, fördomar och en utbredd passivitet inför brottsliga handlingar. Centerpartiet strävar efter ett samhälle där vi vågar säga ifrån när vi ser att ett brott begås, där vi känner tillförlit till att polisen kommer när vi behöver dem och att alla brott, stora som små, tas på allvar. Centerpartiet vill vända den negativa brottsutvecklingen.

Att utsättas för brott innebär en allvarlig kränkning. Det innebär också ofta en allvarlig rubbning i brottsoffrets personliga trygghet. Många brottsoffer upplever en otrygghet i många år efter att brottet skedde. Den som blivit utsatt för ett brott måste mötas professionellt och med empati och respekt från såväl rättsväsendet som samhället i övrigt.

Polisen måste ges tillräckliga medel för att kunna uppfylla sin del i att säkra medborgarnas trygghet. Det är vid användandet av hemliga tvångsmedel och andra medel polisen behöver för sin verksamhet mycket viktigt att hänsyn tas till den personliga integriteten och det ingrepp däri som exempelvis buggning innebär. En av de grövsta integritetskränkningarna en människa kan utsättas för är dock att bli utsatt för brott mot sin person eller egendom.

Vi måste ta ett helhetsgrepp på problemen kring den personliga integriteten. Det finns i dag inte någon enhetlig definition av begreppet personlig integritet i svensk lagstiftning. Det behövs en generellt tillämplig bestämmelse till skydd för den personliga integriteten, definierad och uttryckt i grundlagen. En sådan reglering kommer att bli värdefull när det ropas på hårdare tag eller snabba lagstiftningsprocesser.

Centerpartiet menar att Integritetsskyddskommittén även borde se över en lösning där varje ny reglering som innebär en kränkning av integriteten i någon form borde föregås av en integritetskonsekvensbeskrivning i analogi med de regler om miljökonsekvensbeskrivning som finns på miljörättens område. En integritetskonsekvensbeskrivning skulle företas för att utreda vilka konsekvenser olika beslut och regleringar kan komma att få för den personliga integriteten såväl direkt som i förlängningen.

Problemen ligger i att det finns hot mot den personliga integriteten från många olika håll men inte någon samlad motvikt. Vi måste fastställa att vi värderar vår integritet och de värden som den representerar och lyfta fram hoten i ljuset, visa på att det finns hot och vad de innebär, ta ett samlat grepp på problematiken i lagstiftningen samt kräva en integritetskonsekvensbeskrivning vid varje åtgärd som riskerar att kränka den enskildes integritet.

Fel! Okänt namn på

6.4.2 Framtidens polis

Centerpartiet verkar för att människor ska kunna känna sig trygga i sin vardag. Det ska finnas fler poliser som är tillgängliga och synliga i alla delar av vårt land. Polisen ska ha resurser för att klara av de grövsta brotten men också för att ta hand om vardagsbrottsligheten. Bostadsinbrott, bilstölder och skadegörelse är allvarliga brott för dem som drabbas. Vardagsbrotten leder ofta till grövre brott om inte gärningsmannen stoppas. Alla brott ska utredas. Allt annat är att acceptera att brott begås.

Centerpartiet menar att det behövs fler poliser samtidigt som det krävs ett omfattande arbete med det sätt på vilket polisen ska jobba. I december 2004 fanns det 16 891 poliser i Sverige. Centerpartiet menar att antalet poliser bör ökas till 20 000. Ökningen bör ske snarast möjligt och utan att kompromissa med kvaliteten på utbildningen, dock senast till år 2014.

Centerpartiet vill ha en professionell polis där rätt kompetens på rätt plats är ledorden och att man redan på polishögskolan öppnar för specialisering snarare än generalisering av kunskaper. Det är inte konstigare att det krävs en IT-specialiserad polis för att utreda IT-brott än att det krävs en kirurg snarare än en allmänläkare för en operation. Polisen måste vara trygg i sin arbetsutövning för att kunna prestera så bra som möjligt. För att polisen ska kunna vara trygg i sin yrkesroll krävs bättre organisation och ledning inom polisen.

Det är oerhört viktigt med en öppen polis, en polis som fortsatt strävar efter en könsneutral och mångkulturell rekrytering och som arbetar kontinuerligt med etik och moral hos polisen som yrkeskår. Att polisen ska vara tillgänglig och synlig för att människor ska känna sig trygga i vardagen förutsätter ett fortsatt arbete med närpolisreformen där utgångspunkten ska vara det mervärde som en lokal förankring för med sig för den polis som ska arbeta i ett visst område.

För att öka möjligheterna till specialisering inom polisutbildningens ram är Centerpartiets förslag att grundutbildningen kortas till förmån för kurser med specialinriktning som studenterna kan välja efter eget intresse. Detta skulle öka antalet poliser med en utbildning riktad mot ett specialområde redan då de går ut polishögskolan. Vidare bör polisutbildningen göras om till en ”riktig” högskola med akademiska poäng. I Polisförbundets pressrapport konstateras att drygt hälften av de tillfrågade poliserna vill reformera polisutbildningen till en riktig högskola samt att bara var femte polis uppger att man fått tillräckligt med utbildning.

6.4.3 Ökad öppenhet över landgränser

Människor från andra länder ska välkomnas med öppna armar till Sverige! Visionen för Centerpartiets asyl- och migrationspolitik är ökad öppenhet över landgränser för att människor i högre utsträckning ska kunna välja var de vill bo och skapa sin framtid. Vi vill att Sverige ska vara ett land som värnar den fria rörligheten – inte minst när det gäller människor. Kort och gott – vi vill öppna två vägar för människor som vill skapa sig ett liv i Sverige. En väg för människor som söker skydd från förföljelse och hot mot liv och frihet, och en väg för människor som vill arbeta eller satsa på företagande i Sverige.

Fel! Okänt namn på

Vi vill göra det enklare för människor att ta sig hit genom att öppna möjligheten för att söka asyl på svenska ambassader i utlandet. När människor kommer hit ska de mötas av värme. Frivilligorganisationer bör få ett större ansvar för flyktmottagandet. Under tiden som asylsökande väntar på besked om uppehållstillstånd ska de få god individualiserad språkundervisning.

Väntetiden är alldeles för lång i dag. Centerpartiet vill att vuxna personer ska få besked om uppehållstillstånd inom tolv månader och att barn och barnfamiljer ska få besked inom sex månader.

Barnets bästa måste alltid beaktas i asylprocessen. Vi anser att hänsyn till barnets bästa som regel måste gå före samhällets intresse av att reglera invandringen. Asylsökande ska inte tvingas in i system som passiviserar och bryter ned. Tvärtom är det viktigt att vi byter fokus från dagens nedbrytande system och låter väntetiden präglas av en god individualiserad språkundervisning, arbete, praktik eller annan meningsfull aktivitet. Inför den nya process och instansordningen som träder i kraft i april 2006 återupprepar vi vårt krav på ett nollställningsbeslut som skulle ge många asylsökande och gömda flyktingar en möjlighet att stanna i Sverige. Ett nollställningsbeslut skulle också ge det nya systemet efter Utlänningsnämndens nedläggning en god start.

6.4.4 Integration

Att människor från olika delar av världen har kommit till vårt land har lämnat ovärderliga bidrag till vårt samhälles sociala, ekonomiska och kulturella dynamik. Centerpartiet vill ha en politik för öppenhet och integration så att den dåligt fungerande integrationspolitiken kan brytas, samtidigt som alla de människor som har flyttat eller kommer att flytta till vårt land får komma till sin rätt och fullt ut bidra till ett bättre samhälle. Invandringen har berikat, och berikar fortfarande, Sverige.

Centerpartiet är övertygat om att arbete är nyckeln till integration. Att ha ett jobb att gå till varje dag är oerhört värdefullt. Med ett arbete kan man också ta makten över sitt liv. Dessvärre är det ännu svårare för människor med utländsk bakgrund att få ett arbete än för dem som är födda i Sverige. Det är något som visar på att diskriminering i högsta grad existerar. Vi kan inte blunda för att Sverige är segregerat när det gäller både var man bor och var, eller om, man arbetar. För att få in fler människor som har utländsk bakgrund i samhället måste diskrimineringen på arbetsmarknaden och i övriga samhället stoppas. För att visionen om ett öppet samhälle där alla människor har lika värde, och där ”gamla” och ”nya” svenskar lever och arbetar tillsammans, ska bli verklig behövs följande:

- Ett bättre klimat för arbete och företagande så att alla människor, oavsett från vilket land man kommer, kan leva på frukterna av sitt eget arbete. Med ett eget arbete växer människors egenmakt, och möjligheten och förmågan att ta ansvar för sig själv och andra ökar. Offentliga arbetsgivare ska aktivt sträva efter att sammansättningen av de anställda i personalen speglar befolkningssammansättningen.

Fel! Okänt namn på

- Nystartsjobb; dvs., att arbetsgivaravgifterna tas bort helt för personer som varit beroende av arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än ett år och att nedsättningen gäller under lika lång tid som vederbörande varit bidragsberoende – dock i högst fem år.
- Satsningar på ett varierat bostadsbyggande och ökade möjligheter för delaktighet och egenförvaltning av bostadsområden.
- Hårdare tag mot diskriminering, både på arbetsplatser och i övriga samhället.
- Nyanlända invandrare ska få arbete eller praktik så snart som möjligt efter att de kommit till Sverige.
- Ökade möjligheter till en god individualiserad undervisning i det svenska språket där den praktiska inläringen har stor betydelse.

Vi tror att integrationspolitiken handlar mer om att riva hinder än om att utforma riktade åtgärder. Precis som med jämställdhetspolitiken måste integrationspolitiken genomsyra alla politiska nivåer. I invandrartäta områden finns ofta en kreativitet och ett stort företagande, även om den bild som ofta speglas i medierna är ofta odelat mörk och negativ. Många människor med utländsk bakgrund har svårt att få arbete men tvekar inte att starta eget. Det visar på ett stort mod och en positiv energi som många fler människor i Sverige kan inspireras av.

Centerpartiets integrationspolitik inriktas på arbete och företagande där varje individ ses som en resurs och där samarbete i vardagen ses som integrationens drivkraft. Integration skapas bäst underifrån, av människors eget samarbete i vardagen, inte genom specialinsatser av bekymrat välvilliga politiker och byråkrater.

Centerpartiet har tagit beslutet att avveckla Integrationsverket, då vi anser att statliga myndigheter generellt bör avhålla sig från opinionsbildande aktiviteter.

7 Utgiftsområden 2006–2008

Tabell 7-1 Samlad effekt av Centerpartiets förslag relativt regeringen

	2006	2007	2008
UO	C-diff	C-diff	C-diff
UO 1 Rikets styrelse	-555	-395	-395
UO 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	-583	-598	-239
UO 3 Skatteförvaltning och uppbörd	-240	-60	-65
UO 4 Rättsväsendet	625	825	825
UO 5 Internationell samverkan	-7	-7	-7
UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	400	500	1 150
UO 7 Internationellt bistånd	-2 005	-8	-10
UO 8 Invandrare och flyktingar	0	-48	-50

Fel! Okänt namn på

	2006	2007	2008
UO 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	2 482	1 967	652
UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	-6 740	-8 200	-8 600
UO 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	480	980	980
UO 12 Ekonomisk trygghet för familj och barn	114	294	254
UO 13 Arbetsmarknad	-8 017	-8 620	-8 668
UO 14 Arbetsliv	-314	-460	-466
UO 15 Studiestöd	-2 147	-2 245	-2 204
UO 16 Utbildning och universitetsforskning	-70	530	-309
UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	-99	-103	129
UO 18 Samhällsplanering, bostadsförs. och byggande	-2 065	-1 671	-2 129
UO 19 Regional utjämning och utveckling	1 248	907	507
UO 20 Allmän miljö- och naturvård	53	53	53
UO 21 Energi	0	0	0
UO 22 Kommunikationer	485	355	355
UO 23 Jord- och skogsbruk, fiske m.m.	289	351	349
UO 24 Näringsliv	-104	-228	-231
UO 25 Allmänna bidrag till kommunerna	-29 021	-35 583	-37 103
UO 26 Statsskuldräntor m.m.	-610	-430	-499
UO 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	0	0	0
Summa utgiftsområden	-46 401	-52 894	-55 720
Summa utgiftsområden exkl. statsskuldräntor	-45 791	-52 464	-55 221

Tabell 7-2 Centerpartiets utgifter och budgeteringsmarginal jämfört med regeringen

	2006		2007		2008	
	Rege- ringen	Center- partiet	Rege- ringen	Center- partiet	Rege- ringen	Center- partiet
Takbegränsande utgifter	904,8	859	937,1	885	964,1	909
Budgeteringsmarginal	2,2	6	11,9	12	17,9	19,2
Utgiftstak för staten	907	865	949	897	982	928

Riksdagen bör besluta ovanstående fördelning av utgifterna för budgetåren 2006, 2007 och 2008.

7.1 Kommentarer till utgiftsområden

BP 2006	Kommentarer till ramförslag
UO 1	Besparing på Regeringskansliet. Vi ökar anslagen till sametinget med 5 miljoner kronor.
UO 2	Myndighetsbesparingar. Nej till regeringens kompetensförsörjningsjobb för akademiker i statliga myndigheter.
UO 3	Myndighetsbesparingar. Vi säger nej till regeringens akademikersatsning i

Fel! Okänt namn på

BP 2006	Kommentarer till ramförslag
	Skatteverket.
UO 4	20 000 poliser. Åklagarmyndigheten får 25 miljoner kronor för att brott oftare ska leda till lagföring. Domstolarna får större anslag för att kunna öka personalstyrkan. 25 miljoner kronor från nedläggning av AD (UO 14).
UO 5	Myndighetsbesparingar.
UO 6	Försvarsuppgörelsen, Allians för Sverige.
UO 7	Myndighetsbesparingar samt flytt av pengar från biståndsverksamhet till miljöbistånd. (285 miljoner kronor 2006, 1 085 miljoner kronor 2007 samt 1 485 miljoner kronor 2008.) Vi når biståndsmålet på 1 % 2007.
UO 8	Successiv nedläggning av Integrationsverket. Medel avsätts för nollställningsbeslutet. Vi använder också 200 miljoner kronor av de medel som anslagits för utresor för avvisade.
UO 9	Satsningar på nationell vårdgaranti, Hälsonät, mobiliserande folkhälsoarbete, tandvård m.m. Myndighetsbesparingar.
UO 10	Historisk SGI 12 månader, regelförändringar i syfte att motverka överutnyttjande, privatisering av sjukpenningkostnader kopplat till trafikskador, nej till regeringens höjning av taket i sjukpenningen. Besparingar på försäkringskassans administration. Åtgärder i förtidspensionen.
UO 11	Höjd garantipension med 1 500 kr 2006 och ytterligare 1 500 kr 2007. Avslår regeringens höjning av BTP.
UO 12	Vi säger nej till regeringens barnbidragshöjning och använder i stället pengarna till att höja barnbidraget till 700 kr/mån för barn mellan 1 och 4 år. Detta sker som ett i led i vår dubbling av barnbidrag. Höjt tak i föräldraförsäkringen till 11 basbelopp. Höjd grundnivå i föräldraförsäkringen till 200 kr. Historisk SGI 12 månader.
UO 13	<ul style="list-style-type: none"> Alliansförslag om skärpta arbetsvillkor, borttaget studerandevillkor, begränsning överhoppningsbar tid till 5 år. Övergång till 65 % efter 300/450 dagar, inkomstgrund 12 månader, enhetligt tak, sänkt ersättning till 70 % efter 200 dagar, minskat aktivitetsstöd, slopat anställningsstöd långtidsarbetslösa, neddragning av aktivitetsstöd/praktikplatser, ingen satsning på lärlingsplatser. Förändring av AMS organisation. C säger nej till regeringens sysselsättningspaket. Vi förordar i stället en akademikerpraktik, långsiktigt, dvs. mer än regeringens två år. Vi höjer lönebidragen med 450 miljoner kronor. Besparingar på Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader läggs i stället på privatisering av arbetsförmedlingar.
UO 14	Besparingar på Arbetsmiljöverket, nedläggning av Arbetslivsinstitutet (forskningen ska bedrivas på universiteten), nedläggning av AD (pengarna till domstolsväsendet).
UO 15	Studiemedlet behöver inte räknas upp eftersom vi säger nej till regeringens ökade studieplatser. Vi avskaffar rekryteringsbidragen.
UO 16	<ul style="list-style-type: none"> Myndighetsbesparingar. Vi gör detta för att kunna flytta medel till ett nationellt kvalitetsinstitut 300 miljoner kronor per år. Successiv nedläggning av Myndigheten för skolutveckling. Medel till anslaget utveckling av skola och barnomsorg minskas. Vi satsar i stället på ett läs- och skrivutvecklingsprogram 400 miljoner kronor per år. Sammanslagning av Specialpedagogiska institutet och Specialskolemyndigheten, vilket ger effektiviseringsbesparingar. Vi anslår totalt 150 miljoner kronor till ytterligare KY-platser under budgetperioden.

BP 2006	Kommentarer till ramförslag
	<ul style="list-style-type: none"> • Vi flyttar 431 miljoner kronor från UO 13, för ett lärlingsprogram som en integrerad del i gymnasieskolan. • Vi säger nej till regeringens förslag om utökat antal högskoleplatser (1,156 miljarder kronor 2006, 1,3 miljarder kronor 2007 och 1,3 miljarder kronor 2008). Inom ramen för alliansuppgörelsen avsätter vi totalt 1 miljard kronor under budgetperioden för forskning och kvalitetssäkring av högre utbildning. Därutöver anslår Centerpartiet sammanlagt 700 miljoner kronor för grundläggande högskoleutbildning under budgetperioden.
UO 17	Vi säger nej till stora delar av regeringens sysselsättningspaket på kulturområdet. Sänkning av anslaget till En bok för alla. Myndighetsbesparingar. Småstatsningar på en rad anslag.
UO 18	Vår inkomstskattereform, i kombination med familjepolitiken, gör att vi återställer bostadsbidraget till den gamla nivån. Räntebidraget avskaffas och fasas ut. Investeringsbidraget avskaffas. Nationell ungdomsbostadssamordnare avskaffas. Nej till regeringens jobsbsatsningar för kompetensförsörjning i länsstyrelserna. Hissbidraget återinförs. Vi anslår 150 miljoner kronor per år för investeringsbidrag för studentbostäder.
UO 19	400 miljoner kronor till Allmänna regionalpolitiska åtgärder (medfinansiering för att kunna hämta hem EU-pengar/europeiska regionala utvecklingsfonder på 850 miljoner kronor 2006 och 400 miljoner kronor 2007). Glesbygdsverket slås samman med ITPS och delar av Nutek.
UO 20	Myndighetsbesparingar. Medlen avsatta för Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden används för det nya anslaget för forskning om alternativa drivmedel. Nytt anslag Rädde Östersjön.
UO 21	Uppgörelse finns.
UO 22	Omflyttningar inom utgiftsområdet samt 500 miljoner kronor till infrastrukturbolag.
UO 23	Förbättrad planteringshjälp (Gudrun), ökade anslag för rådgivning för ökad virkesproduktion. Skötselavtal ersätter reservatsköp. Ökade anslag för forskning om arealstöd. Ökade anslag för forskning om djurskydd pålsdjur. Medel till vargtaket. Ökade anslag till Statens jordbruksverk. 250 miljoner kronor ökade anslag till Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur. Successiv nedläggning av Djurskyddsmyndigheten.
UO 24	Delar av anslagen för Nutek, Näringslivsutveckling och ITPS flyttas till UO 19 för sammanslagning med Glesbygdsverket och ett nytt verk. Medel från UO 2 (Nämnden för offentlig upphandling) till Konkurrensverket. Besparingar på exportfrämjande verksamhet. 100 miljoner kronor till nationell satsning för kvinnors företagande. Myndighetsbesparingar.
UO 25	Kompensation för ny beräkning av SGI i sjuk- och föräldraförsäkringen, höjt tak i föräldraförsäkringen. Höjning av läkemedelsavgiften med 25 kr. Nej till regeringens vårdgaranti. Största minskningen för kommunerna beror på effekten av Centerpartiets inkomstskattereform. Riktat sysselsättningsstöd 7 miljarder kronor 2006 förs över till kommunerna.
UO 26	Allians för Sverige har enats om en utförsäljning av statliga bolag för totalt 35 miljarder kronor mer än regeringen, vilket ger 610 miljoner kronor 2006, 930 miljoner kronor 2007 och 990 miljoner kronor i minskade räntekostnader. 500 miljoner kronor ökade kostnader för uppskjuten momsinsbetalning 2007–2008.

Fel! Okänt namn på

8 Balanskrav och minskad statsskuld

8.1 Balanskrav för staten

Statsfinansernas saldo varierar naturligt i samband med konjunktursvängningar eftersom minskad sysselsättning och lägre överskott i företagssektorn leder till lägre skatteintäkter och högre kostnader för olika bidrag och åtgärdsprogram. Dessa s.k. automatiska stabilisatorer har den fördelen, i förhållande till en aktiv konjunkturspolitisk finanspolitik, att de inträder omedelbart. Statsfinanserna måste dock ha en sådan styrka att budgetöverskott råder i högkonjunktur och utan att budgetunderskott behöver inträda vid en normal konjunkturrell nedgång.

Den aktuella målsättningen för de offentliga finanserna, dvs. både stat, kommun och ålderspensionssystemet, innebär ett överskottsmål på 2 % över en konjunkturcykel. Konjunkturinstitutet redovisar i sin senaste rapport över konjunkturläget hur det totala offentliga sparandet minskar och endast beräknas uppgå till 0,6 % under 2006 och förväntas nå 0,9 % under 2007. Konjunkturinstitutet menar att det finansiella sparandet för den offentliga sektorn måste föras närmare det gällande målet på 2 % under de kommande åren. I realiteten innebär det minskande sparandet i de totala offentliga finanserna att statens budgetunderskott växer. Statsbudgetens underliggande saldo, där engångseffekter rensats bort, visar enligt ESV ett underliggande saldo på totalt 140 miljarder kronor under prognosperioden 2005–2008. Centerpartiet har under flera år uttryckt sin oro över att ålderspensionssystemet används för att täcka underskott i statens finanser. Vi förordar därför ett balanskrav för staten, som innebär att statskassan inte ska gå med underskott över en konjunkturcykel och att man därmed inte riskerar avsättningarna för framtidens pensioner. Centerpartiets finanspolitiska målsättning är att statsskuldens andel av BNP ska minska till högst 40 % inom de närmaste två mandatperioderna. Vad som ovan anförs om balanskrav och sänkt statsskuld bör ges regeringen till känna.

Tabell 8-1 Sparande i offentlig sektor med Centerpartiets budgetmotion

	2006	2007	2008
Finansiellt sparande enligt Budget 2006	21	32	49
procent av BNP	0,7 %	1,1 %	1,6 %
Utgiftsminskningar, netto exkl. räntor	45,8	52,5	55,2
Minskade räntekostnader	-0,6	-0,4	-0,5
Skattesänkningar	38,3	47,9	51,9
<i>Samlad effekt av Centerpartiets förslag</i>	8,1	5,0	3,8
Centerpartiets finansiella sparande	29,1	37,0	52,8
Målsatt sparande om 2 % av BNP			
procent av BNP	1,1 %	1,3 %	1,7 %
BNP nivå miljarder kronor	2 768	2 906	3 039

9 Skatter och statens inkomster

9.1 Försäljning av statliga bolag

Ambitionsnivån vad avser försäljning av statlig verksamhet bör öka. Försäljningen bör ske efter analys av marknadsläget för att i varje situation maximera utfallet för skattebetalarnas räkning. I samband med försäljning av statlig verksamhet är det angeläget att betona samhällets ansvar för infrastruktur. Detta kan t.ex. innebära att vissa bolag bör omstruktureras innan den affärsmässiga delen bjuds ut till försäljning. För att inte en privatisering av offentliga verksamheter, som exempelvis Apoteksbolaget AB, ska leda till att endast större företag tar över vill Centerpartiet att dessa säljs av i mindre enheter. Nyttan med att upphäva statliga monopol blir mindre om det leder till ett nytt privat monopol.

Företag som kan komma i fråga för utförsäljning är en delikat fråga då rykten om snar försäljning kan vara börspåverkande. En utgångspunkt kan vara att företag som verkar på konkurrensutsatta marknader, saknar samhällsåtagande och myndighetsfunktioner är lämpliga att börja med.

Kapital bundet i de stora skogsbolagens innehav av skog är lågavkastande relativt marknadsvärdet. I en genomlysning borde dessa säljas, då aktieägarna borde förvänta en betydligt högre avkastning på detta dolda kapital. Motsvarande gäller sannolikt i minst lika hög grad för Sveaskog. Detta förutsätter dock en kontrollerad avveckling av Sveaskog. Ett skapande av självbärande enheter skog skulle ge möjlighet till start av tusentals nya småföretag inom skogsbranschen.

Allians för Sverige 14 Privatiseringar

Allians för Sverige anser att det statliga ägandet bör minskas. På sikt bör staten kvarstå som ägare endast då tungt vägande skäl talar för detta. Statligt ägande som kan avvecklas förhållandevis snabbt är t.ex. Nordea, Telia Sonera, OMX samt Vin & Sprit.

Försäljning av statliga företag måste ske med stor omsorg om skattebetalarnas pengar. Vår bedömning är att en försäljningsvolym motsvarande 35 miljarder kronor utöver regeringens förslag 2006 kan vara en rimlig målsättning. Intäkterna ska användas till att minska statsskulden. Budgeteffekten av detta består dels av en minskning av statens räntekostnader till följd av en minskning av statsskulden, dels av minskade utdelningsintäkter från de statliga företagen.

Förslagen innebär sammantaget en förbättring av det finansiella sparandet med 0,6 miljarder kronor 2006.

Fel! Okänt namn på

9.2 Det kommunala utjämningsystemet

Det kommunala skatteutjämningsystemet ska göra det möjligt för alla Sveriges kommuner och landsting att erbjuda sina invånare en grundläggande och god service. För att garantera detta behövs ett utjämningsystem som är baserat på utjämnning av strukturella skillnader i verksamheter som är obligatoriska för kommunerna och landstingen.

Grundläggande principer för en framtidsinriktad kommunal ekonomi är införande av ett system där kommuner och landsting har en kraftigt utökad egen skattebas så att behovet av statsbidrag minimeras. Det får vi genom skattere- duktion i stället för grundavdrag och att LSS-finansieringen förs över till staten. Detta innebär dock att behov kvarstår av ett robust och enkelt skatteut- jämningsystem.

Utjämningsystemet ska innehålla en inkomstutjämnning för att ge möjlig- heter för alla att ge en bra service till sina invånare. Därutöver ska systemet ha en kostnadsutjämnning där opåverkbara kostnader, som fler barn och fler äldre, ger ökad utjämnning. I nuvarande system bör även strukturbidragens roll ses över. Incitament behövs också så att ingen får betala mer till systemet om man ett år har en väsentligt högre skattekraftstillväxt än vad genomsnittet i landet har. I nuvarande skatteutjämningsystem finns inslag som är tillväxt- hämmande då kommuners och landstings ambitioner att höja tillväxten i skat- tebasen leder till negativa marginaleffekter. Centerpartiet föreslår därför att kompensationsgraden i det inomkommunala skatteutjämningsystemet sänkts från 85 % till 80 %. Detta innebär att de kommuner som ligger ovanför den garanterade nivån inte behöver betala in lika mycket till systemet som tidi- gare. En översyn av skatteutjämningsystemet är nödvändig för att skapa rimliga förhållanden för alla kommuner i Sverige.

9.3 Skattepolitik för ett företagsammare Sverige

Se vidare Centerpartiets motion Företagsbeskattning 2005/06:Sk528.

9.3.1 Förmögenhetsskatt

För att en skatt ska vara allmänt accepterat bör den uppfylla såväl vertikal som horisontell rättvisa. Den vertikala rättvisan innebär att skattesubjekt med lägre inkomster i vart fall inte ska tvingas betala mer än andra med högre inkomster, och den horisontella rättvisan innebär att likvärdiga skattesubjekt ska beskattas på ett konsekvent sätt. För att en skatt ska vara nationalekono- miskt effektiv och moraliskt försvarbar bör den uppfattas som rättvis utifrån de två ställda rättvisekriterierna ovan. Skatten bör dessutom ej vara möjlig att planera bort, och den ska inte skada ekonomin alltför mycket. Förmögenhets- skatten är genom de många undantagen i princip frivillig. Dessutom har skat- ten lett till att stora mängder kapital har lämnat landet och – framför allt svenska småföretagare har drabbats hårt av den riskkapitalflykt som har blivit följd. Centerpartiet föreslår därför att förmögenhetsskatten avskaffas under

Fel! Okänt namn på

mandatperioden, och tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige halveras den i första steg 2006.

Allians för Sverige 15 Förmögenhetsskatt

Allians för Sverige föreslår att förmögenhetsskatten avskaffas under nästa mandatperiod. Redan 2006 halveras skattesatsen från 1,5 % till 0,75 %.

Skattebortfallet beräknas uppgå till 2,9 miljarder kronor 2006.

9.3.2 Uppskjuten reavinstbeskattning

Allians för Sverige 16 Uppskjuten reavinstbeskattning

Allians för Sverige föreslår att kapitalförsörjningen förbättras genom införande av en möjlighet till uppskjuten reavinstbeskattning för delägare i fåmansaktiebolag som säljer ett företag. Uppskov ges för reavinsterna upp till ett belopp av 5 miljoner kronor om vinsten investeras i ett nytt onoterat företag.

Den statsfinansiella kostnaden beräknas till 0,5 miljarder kronor 2006.

9.3.3 Riskkapitalavdrag

Många internationella studier pekar ut förekomsten av s.k. informellt kapital som en viktig beståndsdel för att nystartade företag ska få tillgång till riskkapital. Ofta är det släktingar eller s.k. företagsänglar som ställer upp. Graden av denna typ av informellt kapital är förhållandevis lågt i Sverige, sannolikt beroende på exempelvis förmögenhetsskatt och andra skatter och regelutvecklingar. För att öka möjligheten till informellt kapital tänker Allians för Sverige framöver presentera ett förslag till riskkapitalavdrag som kommer att möjliggöra för privatpersoner att kunna investera kapital i nystartade eller onoterade företag utan att pengarna dessförinnan har hunnit beskattats bort. För detta ändamål har 100 miljoner kronor reserverats.

Allians för Sverige 17 Riskkapitalavdrag

Allians för Sverige föreslår att ett riskkapitalavdrag införs för att ytterligare stimulera framväxten av privat investeringskapital. Utformningen av riskkapitalavdraget kommer att redovisas senare.

För ändamålet avsätts en ram om 0,1 miljarder kronor per år.

9.3.4 Förmånsrätt

Förmånsrätten, som är den juridiska benämningen på den företrädesrätt som borgenärer har vid utmätning eller konkurs, ändrades vid årsskiftet 2004/05. Syftet var att underlätta för företagsrekonstruktioner och se till att andra borgenärer än banker och staten fick förtur till tillgångar i konkursbon. Den nya lagen om företagsinteckning ger banker allmän förmånsrätt och gäller 55 % av värdet av all gäldenärens egendom som återstår sedan borgenärer med bättre förmånsrätt fått betalt. Vidare har statens förmånsrätt för skatter och avgifter avskaffats, och lönegarantin utökades samtidigt. Den nya lagen inne-

Fel! Okänt namn på

bär alltså att bankens status som prioriterad fordringsägare har beskrivits. Syftet med regeringens förslag var att minska antalet företagskonkurser och säkerställa att småföretagare fick en större del av tillgångar från konkursbon.

I det här fallet betvivlar vi inte regeringens goda avsikter. Givet ett något icke-dynamiskt synsätt såg förslaget på pappret bra ut. Vad däremot regeringen inte förutsåg var att banker skulle agera rationellt och kompensera sig för den ökade kreditrisken. De farhågor som många varnade för har infunnit sig. Banker agerar rationellt och tar hänsyn till den försämrade förmånsrätten genom att bli mer restriktiva vid utlåning och kräver i allt större utsträckning vidgade säkerheter för utlåning.

Tillsamman med partierna i Allians för Sverige föreslår Centerpartiet att en partiell återställare genomförs från nuvarande 55 till 100 % av företagsinteckningens värde. En återställning innebär att konkurser kommer att belasta statens finanser i större utsträckning eftersom utbetalning av löner får lägre prioritet och därmed kommer lönegarantiutbetalningarna att öka.

Allians för Sverige 18 Förmånsrätt

Allians för Sverige föreslår att bankernas allmänna förmånsrätt i företagsinteckningar höjs från nuvarande 55 % till 100 % från den 1 januari 2006.

Förslaget beräknas öka kostnaderna för statens lönegarantiersättning med 0,5 miljarder kronor 2006.

9.3.5 Sjuklön

Sedan den 1 januari 2005 finns det ett medfinansieringsansvar för arbetsgivare, vilket innebär att de ska stå för 15 % av kostnaden för sjukskrivningskostnaderna efter de första två veckorna. För detta kompenseras företagen med sänkt arbetsgivaravgift med 0,24 procentenheter. De utvärderingar som har gjorts indikerar att företagskollektivet sammantaget har vunnit något på omläggningen eftersom sjukfrånvaron är något lägre där än i den offentliga sektorn. Detta visar dock långt ifrån hela sanningen.

Medfinansieringsansvaret har medfört ökat risktagande för företagaren. När det gäller medfinansieringsansvaret finns det bara ett alternativ till att slippa risken, nämligen att inte anställa, och de som redan är sjukskrivna friställs. Vi ser att företag tvingas göra sig av med dem som är sjukskrivna eftersom de inte har råd att behålla dem. Samtidigt väljer företagare att hellre tacka nej till order snarare än att nyanställa, bl.a. på grund av den risk nyanställningar medför.

Tillsammans med Allians för Sverige föreslår därför Centerpartiet att ta bort medfinansieringsansvaret och återställa den sänkning av arbetsgivaravgiften som genomfördes med 0,24 procentenheter.

Allians för Sverige 19 Medfinansiering

Allians för Sverige föreslår att arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 % av sjukpenningkostnaden för anställda slopas fr.o.m. årsskiftet. Det innebär att arbetsgivarna avlastas kostnader på 2,5 miljarder kronor 2006. Förslaget finansieras genom en motsvarande höjning av arbetsgivaravgifterna.

9.3.6 Obeskattade reserver

Allians för Sverige 20 Obeskattade reserver

Allians för Sverige föreslår att den räntebeläggning som införts för periodiseringsfonder utsträcks till att omfatta även andra obeskattade reserver. Ett fribelopp på 10 miljoner kronor införs. Detta fribelopp ska omfatta alla obeskattade reserver inklusive periodiseringsfonder, vilket kommer att medföra en lättnad jämfört med gällande regler på ca 400 miljoner kronor. För större företag leder förslaget till ökade statliga skatteintäkter på 1,4 miljarder kronor.

Sammantaget leder förslaget till en förstärkning av det finansiella sparandet på ca 1 miljard kronor 2006.

9.3.7 Rättvis beskattning av fåmansbolagen

Centerpartiet anser att nuvarande beskattning av fåmansbolag diskriminerar det egna ägandet. En person som äger ett aktiebolag och som har en viss summa pengar att placera bör besluta sig för detta beroende på var han tror att pengarna kommer att göra störst nytta. Om han tror på den egna affärsidén vill han sannolikt investera pengarna i sin egen verksamhet. Om inte kan han välja att placera pengarna i ett annat företag. Skattereglerna bör inte påverka i vilket företag han väljer att placera sitt kapital. Problemet för många fåmansbolagsägare är att en investering i det egna företaget leder till att en större del av vinstutrymmet måste beskattas som inkomst av tjänst. Företagaren tvingas alltså att betala mer i skatt för att han eller hon satsar pengar i sitt eget företag jämfört med om kapitalet hade placerats i ett annat företag.

Vi anser också att ägare till kapitalstarka och vinstgivande företag riskerar att tvingas betala en stor andel av vinst i form av skatt, vilket är direkt tillväxthämmande. Dessutom är regelverket enormt komplicerat, vilket orsakar onödiga kostnader för såväl företagare som Skatteverket.

För att reformera fåmansbolagsreglerna krävs en mer företagervänlig ingång, och mer pengar är nödvändiga än de felräkningspengar som regeringen har avsatt för budgetperioden. Reformeringen av fåmansbolagsreglerna är ett viktigt led för att garantera ett företagervänligt klimat och för att få företagare att anställa. Centerpartiet avser att återkomma med ett förslag till regelverk för fåmansbolag i samband med att regeringens proposition läggs fram och har tillsammans med partierna i Allians för Sverige avsatt medel för detta syfte.

Fel! Okänt namn på

Allians för Sverige 21 Rättvis beskattning av fåmansbolagen

Alliansen föreslår att det krångliga regelverket (3:12) för fåmansbolagen ändras så att det inte missgynnar eget företagande. Regeringen kommer i slutet av oktober att föreslå vissa förändringar i beskattningen av fåmansbolag. Av lagrådsremissen framgår att dessa förändringar kommer att bli otillräckliga. Vi avser att gå längre och återkommer med den exakta utformningen i anslutning till regeringens proposition.

Alliansen anslår, utöver regeringens förslag, 0,9 miljarder 2006.

9.3.8 Uppskjuten momsinsbetalning

Småföretagare med en momspliktig omsättning mellan 1 och 40 miljoner kronor redovisar moms varje månad senast den 12:e den andra månaden efter den månad som avses. Den 12 mars redovisar således företaget moms avseende januari månad. Ett problem småföretagare ofta möter är att större företag väntar allt längre med att betala sina fakturor. Detta blir ett allt större bekymmer samtidigt som en större del av handeln sker över nationsgränser, där längre betalningsperioder är vanliga. Ofta tvingas alltså småföretagaren att betala in moms för sålda varor och tjänster som de ännu inte har erhållit betalning för. Småföretagare i Sverige tvingas mot sin vilja att agera gratisbank åt större företag som förbättrar sin egen likviditet genom att betala fakturor till underleverantörer och andra småföretagare efter uppemot 90 dagar. Den periodiserade kostnaden för denna reform är ca 500 miljoner kronor. När staten beslutar om en förlängd momsinsbetalningsperiod innebär detta att staten under det första året går miste om räntan på två månaders momsfordringar.

9.3.9 Starta eget sparande

För att ytterligare öka möjligheten för vanliga människor att starta eget vill vi möjliggöra för ett skattefritt starta-eget-sparande. Det ska vara möjligt att kunna sätta in medel på särskilt bankkonto upp till ett tak. Kapitalet ska inte beskattas och ska användas som grundplåt för ett nytt företag. Formerna för detta bör utredas ytterligare. Centerpartiet avsätter 900 miljoner kronor under budgetperioden för denna reform.

9.3.10 Fastighetsskatten

Skatten på boende är i dagens Sverige en oförutsägbar faktor för många enskilda människor som ibland kan avgöra huruvida man kan bo kvar eller måste flytta. Många tvingas avyttra ett fritidsboende som man ärvt av någon släkting eller som kanske med egna händer har byggt upp en tillflykt från stadens och vardagslivets jäkt. Situationen visar att nuvarande utformning av fastighetsskatten i grunden måste reformeras. Den socialdemokratiska regeringen har genom åren försökt att lappa och laga ett system som i grunden är fel konstruerat, i stället för att genomföra en grundläggande reformering som håller i längden. Resultatet har blivit ett skattesystem som är baserat på godtycklighet i stället för en långsiktigt hållbar utformning.

Centerpartiet föreslår en enkel och effektiv lösning för att åtgärda fastighetstaxeringens mest allvarliga följder. Vidare läggs skattesystemet till viss del om i syfte att minska den löpande beskattningen till förmån för beskattning vid en fastighets försäljning när den realiserade vinsten är tillgänglig. Fastighetstaxeringen ska baseras på medianvärden i stället för genomsnittsvärden, och antalet värdeområden ska minskas för att åtgärda godtyckligheten i det nuvarande systemet. Vidare sänks fastighetsskatten betydligt från 1 % till 0,75 % år 2006.

Se vidare i Centerpartiets motion Fastighetsskatt 2005/06:Sk528.

9.4 Skattepolitik för delaktighet och valfrihet

9.4.1 Inkomstskattereformen

Den inkomstskattereform som Allians för Sverige föreslår minskar skatten för inkomster av förvärsarbete. Reformen ska genomföras i två steg. Centerpartiet tar steg 1 i denna budgetmotion och fortsätter med steg 2 under mandatperioden.

Inkomsttagare med låga och normala inkomster beskattas betydligt hårdare i Sverige än i andra länder. Vi föreslår därför betydande skattelättnader för framför allt människor med låga och normala inkomster. Syftet är att göra det mer lönsamt att arbeta. Många låginkomsttagare kan i dag inte leva på sin lön. För andra leder totala margineffekter att eventuella löneökningar försvinner i höjda skatter och sänkta bostadsbidrag. Detta innebär att en person som aktivt vill bryta sitt utanförskap, att antingen hitta ett jobb eller byta det nuvarande för att förbättra sin livssituation, tvingas uppleva att den sammanlagda effekten av exempelvis en anställning eller vidareutbildning blir en ekonomisk förlustaffär.

En person som i stor utsträckning har icke förvärsrelaterade inkomster kommer att kunna utnyttja det befintliga grundavdraget om detta skulle vara mer fördelaktigt än Allians för Sveriges jobbavdrag. Allians för Sveriges avdrag fungerar i Centerpartiets regi som en skatterabatt för dem med förvärsinkomster. Sänkningarna ger påtagliga förstärkningar av nettoinkomsterna för människor med låga och normala inkomster. En person med 18 000 kr i månadsinkomst får med detta förslag behålla 706 kronor mer i månaden jämfört med dagens skattesystem. Samtidigt minskar marginals-katten, vilket gör att personen ifråga kommer att kunna behålla mer pengar när han jobbar extra eller får en löneförhöjning.

Det nuvarande grundavdraget börjar trappas av redan vid inkomster på ca 10 000 kr i månaden, vilket innebär att för dem med låga inkomster orsakar grundavdraget stigande marginals-katter och incitamenten för att jobba minskar i samma utsträckning.

Fel! Okänt namn på

Allians för Sverige 22 Jobbavdrag för arbetsinkomster

Jobbavdrag för arbetsinkomster

Allians för Sverige föreslår att det vid den kommunala beskattningen införs ett förvärvsavdrag för arbetsinkomster, kallat jobbavdrag,

För 2006 skall jobbavdraget utformas enligt tabell 1.

Tabell 1

Årsinkomst	Jobbavdrag (kr)
-31 500	Upp till arbetsinkomsten
31 600-107 800	31 500 + 20 % av inkomsten mellan 31 500 och 107 900
108 000 →	46 800

Reformens andra steg skall utformas enligt tabell 2.

Tabell 2

Årsinkomst	Jobbavdrag (kr)
-36 000	Upp till arbetsinkomsten
36 100-107 900	36 000 + 20 % av inkomsten mellan 36 000 och 107 900
108 000-200 000	Som ovan + 3 % av inkomsten mellan 108 000 och 200 000
200 100 →	53 100

Avdraget skall utformas som en angelägenhet mellan staten och löntagarna.

Kostnaden för inkomstskattereformen beräknas uppgå till i storleksordningen 37 miljarder kronor för det första steget och till i storleksordningen 45 miljarder kronor för det andra steget.

9.4.2 Jobbavdrag för näringsinkomster

Allians för Sverige 23 Jobbavdrag för näringsinkomster

Allians för Sverige föreslår att det vid den kommunala beskattningen införs ett förvärvsavdrag för näringsinkomster. Avdraget utformas på samma sätt som jobbavdraget för arbetsinkomster.

Kostnaden för näringsinkomstreformen beräknas uppgå till 1,2 miljarder kronor 2006 och till 1,5 miljarder kronor för det andra steget.

9.4.3 Skattereduktion för hushållstjänster

De höga skatterna på arbete gör framför allt tjänster dyra. Skattekillen, dvs. av skatter orsakad differens mellan vad köparen betalar och säljaren får, leder till att många tjänster inte utförs alternativt utförs på en svart marknad. Detta gäller framför allt för s.k. hushållsnära tjänster. Förslaget kommer att leda till att svarta jobb blir vita och att många människor som i dag har problem att komma in på arbetsmarknaden kan göra så. Samtidigt kan andra familjer få mer tid över exempelvis till att umgås med barnen utan att behöva ägna lika mycket tid åt viktiga men tidskrävande uppgifter som städning eller tvätt.

Förslaget underlättar också för många kvinnor att arbeta mer och att gå från deltid till heltid.

Centerpartiet föreslår tillsammans med övriga partier i Allians för Sverige att privatpersoner ska få göra avdrag ett på halva kostnaden för dessa tjänster upp till ett värde om 100 000 kr. Konjunkturinstitutet har på uppdrag av Allians undersökt vad ett avdrag skulle kunna innebära, och resultatet är positivt. Man räknar med att uppemot 18 000 nya jobb kan skapas, och även i det mest pessimistiska scenariot växer skatteintäkterna.

Allians för Sverige 24 Skattereduktion för hushållstjänster

Allians för Sverige föreslår att det införs en skattereduktion för hushållstjänster. Företag som säljer hushållstjänster får rätt att vid den månatliga inbetalningen av moms och arbetsgivaravgifter dra av 50 % av arbetskostnaden för alla hushållstjänster som man utfört. Fysisk person får under ett år köpa hushållstjänster enligt dessa regler till ett värde av maximalt 100 000 kr. Den maximala skattereduktionen kan således uppgå till 50 000 kronor. Förslaget omfattar hushållstjänster som utförs i hemmet, hushållens köp av externa tvätteritjänster samt hämtning och lämning av barn från och till dagis eller motsvarande. Materialkostnader omfattas inte. Vad gäller utförare av tjänsterna omfattar förslaget företag och personer med F-skattsedel.

Den sammantagna effekten på det finansiella sparandet bedöms uppgå till 1 miljard kronor 2006.

9.4.4 Höjt reseavdrag

Med stigande bränslepriser blir de ökade resekostnaderna alltmer kännbara för framför allt dem som inte har några praktiska alternativ till bilåkande. För att kompensera dels för dessa kostnader, dels för att de som arbetar inte ska förlora på detta väljer vi att höja reseavdraget från 18 till 23 kr per mil i två steg. Avdraget höjs först till 20 kr per mil 2006 och året efter fullföljs etapp 2, med 23 kr avdrag per mil. Genom att använda sig av ett höjt reseavdrag låter vi dessutom kompensationen vara teknik- och bränsleneutral. En sänkt bensinskatt hade gynnat just bensinen relativt sett andra bränslen. Vi ser gärna att människor byter bränslet i tankarna till förnybara bränslen och ger ekonomisk stimulans till detta.

Allians för Sverige 25 Vissa skatteförändringar

Allians för Sverige föreslår att rätten till avdrag för övriga utgifter begränsas till att endast omfatta styrkta kostnadsersättningar. Rätten till avdrag för resor och dubbelt boende begränsas till att gälla bara den kommunala beskattningen. Avdraget för förmån av personaldator avskaffas. Skatten på rulltobak höjs till 1 339 kronor per kilo. Skattereduktionerna för a-kasseavgift och avgift till fackförening slopas.

Sammantaget bedöms dessa skatteförändringar stärka den offentliga sektorns finanser med 6,7 miljarder kronor 2006.

Fel! Okänt namn på

9.5 Skattepolitik för ett grönare Sverige

9.5.1 Miljöskatter

Den gröna skatteväxling som regeringen säger sig genomföra tillsammans med sina båda stödpartier är tyvärr misslyckad. Den s.k. skatteväxlingen blir bara fiskal och leder till ökade inkomster från staten. Hade regeringens skatteväxling fungerat hade människor gått över till miljövänliga alternativ och staten hade fått in mindre inkomster, något som vore oacceptabelt för regeringens finansansvariga. Varför ska vi få betala för s.k. grön skatteväxling när inte miljöpåverkan ens minskar? Ett nytt väldigt tydligt exempel i årets budget är flygskatten som läggs på flygbiljetten. Den utgör ingen miljöstyrning utan är helt fiskal, och att dessutom genomföra den enbart på nationell nivå ger inget resultat. Centerpartiet anser att styrmedel för att minska flygets miljöpåverkan bör genomföras på EU-nivå. Vi anser därför att det bör prövas att införa gemensamma skatter på flyget inom EU alternativt bör flygtransporter omfattas av ett system med handel av utsläppsrätter liknande dagens system för handel med utsläppsrätter inom industrin.

9.5.2 Skattebefrielse för alternativa bränslen

Centerpartiet ställer sig bakom beslutet om en skattebefrielse av koldioxid- och energiskatten för förnybara bränslen. I dag kommer dock inte den minskade skatten på bensin med etanolinblandning konsumenterna till del. Man kan inte se på priset att man valt att tanka bensin med etanolinblandning. Risken är att samma sak skulle hända vid en ökad RME-inblandning. På sikt borde man därför fundera över om man skulle ha en särskild skatteklass för bensin och diesel med låginblandning.

För att öka efterfrågan på drivmedel med inblandning av förnybara bränslen föreslår vi att man, förutom befrielse från koldioxidskatt och energiskatt på det förnybara bränslet, också bör ge en extra rabatt på energiskatten för den del fossila bränslen som blandas med de förnybara. I dagsläget finns etanol som drivmedel, dels som låginblandning upp till 5 % i bensin, dels som E 85 med 85 % etanol och 15 % bensin. För E 85 är etanoldelen skattefri medan bensindelen beskattas med koldioxidskatt och energiskatt. En extra rabatt på energiskatten för bensindelen i E 85, förslagsvis motsvarande andelen etanol, dvs. 85 %, skulle innebära 34 öre lägre skatt per liter E 85. Riksdagen bör besluta att införa en extra rabatt på energiskatten för bensindelen i E 85 på motsvarande 34 öre per liter E 85.

9.5.3 Förmånsvärdet

Centerpartiet driver sedan några år tillbaka kravet om en bortre parentes för försäljning av nya fossildrivna bilar efter 2015. Det kravet tål att upprepas. Genom att sätta upp en tydlig slutgräns för när nya bilar drivna av enbart fossila bränslen ska få säljas ges ett kraftigt incitament till fordonsindustrin att producera miljöbilar.

Tjänstebilsmarknaden är viktig för att öka andelen miljöbilar. Därför är det viktigt att ytterligare öka incitamenten för företagen att använda miljöbilar. Vi föreslår att förmånsvärdet sätts ned till 60 % för alla bilar som drivs med miljövänliga bränslen såsom el, alkohol och gas. I dag är skattereglerna mer förmånliga för eldrivna tjänstebilar än sådana som drivs med gas och alkohol. Det finns anledning att noga följa utvecklingen och inte vara främmande för ytterligare nedsättning i förmånsvärdet om de 60 procenten inte ger önskad effekt.

9.5.4 Skatterabatt för privatpersoner som köper miljöbil

Som en uppmuntran även till privatpersoner som väljer att köpa en miljöbil avsätter vi 50 miljoner kronor per år under budgetperioden, vilket ger en möjlighet för ca 5 000 nya miljöbilsägare att få skattereduktion om 10 000 kr. För enkelhetens och teknikneutralitetens skull föreslår vi att rabatten är lika för alla, oavsett inköpspris eller innehavstid. Återbetalningen sker via skattekontot. Riksdagen bör besluta att införa en skatterabatt om 10 000 kr till privatpersoner som investerar i en miljöbil.

9.5.5 Fordonsskatten måste differentieras

Centerpartiet delar Vägtrafikskatteutredningens bedömning att fordonsskatten borde differentieras utifrån koldioxidutsläpp. Vi menar dessutom att skatten ska ta hänsyn till NO_x och partikelutsläpp samt att den ska vara teknikneutral.

9.5.6 Fastighetsskattens miljöpåverkande funktion

Fastighetsskatten betraktas, som nämndes inledningsvis, som en beskattning av en kapitaltillgång. Förändringar i systemet kan dock användas i styrande syfte för att uppnå exempelvis ett mer miljöanpassat fastighetsbestånd. I dag uppstår den motsatta miljöeffekten när exempelvis villaägare investerar i exempelvis jordvärme, vilket resulterar i ett höjt taxeringsvärde och därmed höjd fastighetsskatt. En metod för att åtgärda detta är att inte medge uppräkningsavdrag för sådana åtgärder som minskar miljöeffekterna.

Samtidigt kan det möjligtvis finnas en poäng i att låta taxeringsvärden återspegla det faktiska marknadsvärdet varför ett undantag skulle kunna upplevas som ologisk. Hur miljöinvesteringar kan tillåtas ske utan att orsaka ökade skatteutgifter för egnahemsägare bör regeringen låta utreda.

9.5.7 Slopstöd till investeringar i källsorteringslokaler

Avfallshanteringen är ett kommunalt ansvarsområde. I dag är det många kommuner som redan har fungerande system där antingen kommunen och/eller bostadsbolagen/fastighetsägarna gjort investeringar i källsorteringslokaler. Stödet skulle bli direkt snedvridet. Dessutom är det upp till varje enskild kommun att själv bestämma hur man vill finansiera sin avfallshantering. Det behövs därför inget nationellt stöd.

Fel! Okänt namn på

9.5.8 Koldioxidskatten

Regeringen föreslår i budgetpropositionen ett borttagande av koldioxidskatten för den handlande sektorn. Systemet för handel med utsläppsrätter har varit i gång i lite drygt nio månader, och det är alltför tidigt att dra några långtgående slutsatser av effekterna av systemet. Mot bakgrund av att koldioxidskatten har varit ett mycket framgångsrikt styrmedel för att minska användningen av fossila bränslen bör inte snabba och drastiska förändringar vidtas. Koldioxidskatten bör därför tills vidare behållas.

Att ta bort koldioxidskatten för den handlande sektorn, som tidigare fått gratis tilldelning av utsläppsrätter, innebär att det nu blir billigare för dessa företag att släppa ut koldioxid eftersom de inte vare sig behöver köpa utsläppsrätter eller betala koldioxidskatt. För att inte hämma svensk basindustris möjligheter till expansion bör handlande verksamheter få göra avdrag från CO₂-skatten för de kostnader man har haft för inköp av utsläppsrätter utöver en tilldelade kvoten.

9.6 Statens inkomster 2006–2008

Tabell 9-1 Centerpartiets skatteförslag relativt regeringen

Statlig del	2006	2007	2008
Arbetsavdrag	-61,5	-62,3	-62,5
Interaktion mellan jobbavdrag med regeringens höjning av grundavdraget	1,50	1,40	1,50
Delsumma inkomstskatter	-60,00	-60,90	-61,00
Fåmansskatteregler	-0,9	-0,9	-0,9
Jobbavdrag för näringsinkomster	-1,3	-1,2	-1,2
Riskkapitalavdrag	-0,1	-0,1	-0,1
Uppskjuten vinstbeskattning	-0,5	-0,5	-0,5
Sänkta arbetsgivaravgifter	-2,6	-4,8	-5,5
Avskaffad förmögensbeskattning	-2,9	-3,0	-4,2
Nystartsjobb	-1,2	-1,2	-1,2
RUT-avdrag	-1,0	-1,0	-1,0
Sänkt dieselskatt	-0,16	-0,16	-0,17
Borttagen skatt handelsgödsel & bekämpningsmedel	-0,4	-0,4	-0,4
Fribelopp i periodiseringsfonder (10 ⁿ)	-0,4	-0,4	-0,4
Avskaffad delfinansiering 15 %	-2,5	-2,5	-2,5
Delsumma företagsbeskattning	-13,9	-16,1	-18,0
Slopade avdragsrätt för övriga utgifter	0,4	0,4	0,4
Slopade avdragsrätt mot statlig beskattning för resor inkl. > 23 kr	-3,4	-4,1	-4,1
Slopade avdragsrätt mot statlig beskattning tjänsteresor och dubbelt boende	-0,5	-0,5	-0,5
Endast avdrag för p-sparande mot kommunal beskattning	-2,7	-2,7	-2,7
Avskaffade avdrag för förmån av personaldator	0,8	1,6	2,4

Fel! Okänt namn på

Statlig del	2006	2007	2008
Slopad investeringsstimulans till bostäder	0,5	0,5	0,0
Räntebeläggning av obeskattade reserver (fribelegg 10")	1,4	1,4	1,4
Höjd skatt på rulltobak	0,5	0,5	0,5
Slopad nedsättning av arbetsgivaravgifter	4,8	5,2	5,1
Slopad skattreduktion för fackavgifter m.m.	4,0	4,2	4,4
Nej till regeringens företagssatsning	1,1	0,9	0,0
Trafikskadeavgift	2,0	2,0	2,0
Höjd egenfinansiering a-kassan	10,0	10,0	10,0
Höjda arbetsgivaravgifter tfa sjuklön	2,5	2,5	2,5
Höjda arbetsgivaravgifter tfa karensdag 2008			2,9
Delsumma	21,4	21,9	24,3
Sänkt kompensationsgrad	-0,4	-0,4	-0,4
Underhållsfond för bostäder	-0,4	-0,4	-0,4
Sänkt förmånsvärde för miljöbilar	-0,02	-0,02	-0,02
Sänkt energiskatt med 34 öre per liter för E 85-bränsle	-0,0012	-0,0012	-0,0012
Skatterabatt för miljöbilar	-0,05	-0,05	-0,05
Starta-eget-sparande statlig del	-0,1	-0,2	-0,2
Sänkt fastighetsskatt 0,75 % + begränsat tomtvärde	-5,6	-5,6	-5,9
Sänkt fastighetsskatt 0,4 % hyreshus	-0,8	-0,7	-0,7
Höjd reavinst -> 30 % och begränsat uppskovsavgdrag	5,4	5,4	5,4
Skattereduktion privatuthyrning bostäder	0,05	0,05	0,05
Nej till höjd energiskatt	-0,4	-0,37	-0,37
Fortsatt CO ₂ -skatt i handlande sektor	0,9	0,9	0,9
Flygskatt	-0,8	-1,1	-1,1
Ökat återflöde Europeiska socialfonden	0,9	0,4	
Slopat anställningsstöd för långtidsarbetslösa	3,8	3	3
Överföring av sysselsättningsstöd -> UO 25 saldoneutralt	7,0		
Plusjobb	3,8	5,1	2,6
Utbildningsvikariat	1,2	1,2	
Investering källsorteringslokaler	-0,3	-0,1	
Delsumma	14,2	7,2	2,8
Totalt	-38,3	-47,9	-51,9
Utgiftsminskningar	-46,0	-52,5	-55,3
Sparande	8,1	5,0	3,8

Stockholm den 4 oktober 2005

Maud Olofsson (c)

Åsa Torstensson (c)

Roger Tiefensee (c)

Kenneth Johansson (c)

Margareta Andersson (c)

Eskil Erlandsson (c)